

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

A large circular graphic containing a map of Tanzania. The map is filled with a scenic image of Mount Kilimanjaro with snow-capped peaks, a giraffe, and a lion. The text '2022 Takwimu za Msingi Tanzania' is overlaid on the map in large, bold, white letters with a blue outline.

2022 Takwimu za Msingi Tanzania

Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Wizara ya Fedha na Mipango
Dodoma

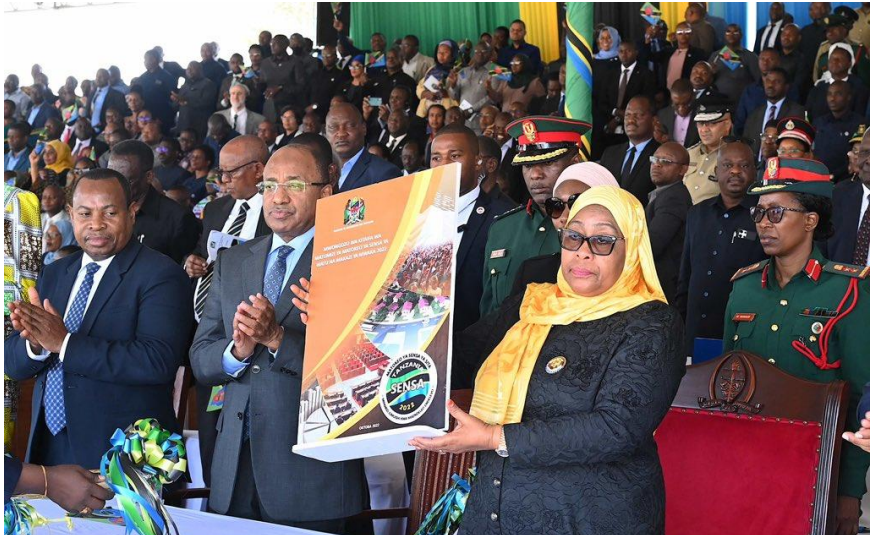

**Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan
Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania**

“Bila kuwa na takwimu huwezi kushughulikia changamoto za ajira, matatizo ya watu wenye mahitaji maalum, kutoa huduma za kijamii wala kuleta maendeleo”, Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika hafla ya uzinduzi wa Mkakati wa Uelimishaji na Uhamasishaji wa Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 jijini Dodoma, Septemba 2021”.

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan na Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Hussein Ali Mwinyi wakati wa uzinduzi wa Mkakati wa Uelimishaji na Uhamasishaji wa Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, jijini Dodoma

Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb)-(kulia.) na Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdulla (MBW)-(kushoto) wakizindua Ripoti ya Mgawanyo wa idadi ya Watu kwa Maeneo ya Kiutawala na Ripoti ya Mgawanyo wa Idadi ya Watu kwa Umri na Jinsi kutokana na Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Zanzibar

YALIYOMO

Dibaji	ii
BAADHI YA MAFANIKIO MUHIMU YA SERIKALI YA AWAMU YA SITA	iii
TAARIFA MPYA KWA MWAKA 2022	xxi
Vifupisho, Visawe, Alama na Tanbihi	xxxiii
1.0 Usuli	1
2.0 Jiografia	2
3.0 Siasa	14
4.0 Idadi ya Watu	20
5.0 Afya	25
6.0 Elimu	31
7.0 Ajira	35
8.0 Uwekezaji	37
9.0 Utafiti wa Mapato na Matumizi ya Kaya Binafsi (HBS)	39
10.0 Viashiria vya Uchumi	42
11.0 Biashara ya Nje	51
12.0 Viashiria vya Utendaji kwa Baadhi ya Shughuli za Kiuchumi	53
12.1 Mifugo	53
12.2 Madini	54
12.3 Utengenezaji wa Bidhaa Viwandani	55
12.4 Umeme	56
12.5 Usafirishaji	57
12.6 Teknolojia ya Habari na Mawasiliano	63
12.7 Fedha za Serikali	66
13.0 Takwimu za Uhalifu Tanzania	67
14.0 Utekelezaji wa Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDGs) Tanzania	70
15.0 Kuagiza, Maelezo na Maktaba	77

Dibaji

Kijitabu cha Takwimu za Msingi cha Tanzania mwaka 2022 kinatoa picha ya hali halisi ya mwenendo katika nyanja za uchumi, jamii, mazingira na siasa. Kitabu hiki kinawasilisha mtiririko wa takwimu kuanzia mwaka 2018 hadi 2022.

Kijitabu hiki kina takwimu kutoka vyanzo mbalimbali vya taarifa kutoka machapisho ya takwimu rasmi yanatolewa na Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Wizara, Idara na Wakala nyingine za Serikali. Taarifa za takwimu zilizowasilishwa ni muhimu kwa kupanga mipango, kufuatilia na kutathimini programu mbalimbali za maendeleo katika ngazi zote za kiutawala.

Ofisi ya Taifa ya Takwimu kama mratibu na mzalishaji wa takwimu rasmi nchini inathamini michango inayotolewa na wadau mbalimbali wa takwimu katika utoaji wa takwimu zinazotumika katika uandaaji wa kijitabu hiki. Ili kushiriki kikamilifu katika kuimarisha Mfumo wa Kitaifa wa Takwimu tunaomba ushirikiano udumishwe katika kuhisha taarifa na kuandaa makala zijazo za vijitabu kama hiki na machapisho mengine ya kitakwimu.

Takwimu za karibuni za mwaka 2022 zilizowasilishwa katika kijitabu hiki kwa baadhi ya viashiria ni za awali, na baadhi viashiria vimefanyiwa mapitio kulingana na sera za mapitio za Ofisi ya Taifa ya Takwimu. Aidha, taarifa za baadhi ya majedwali zinatokana na Sensa na tafiti ambazo kwa kawaida hufanyika katika vipindi vya miaka kumi au mitano. Kijitabu hiki kinajumuisha takwimu halisi za viashiria vya watu na makazi kutokana na Sensa ya Watu na Makazi ya mwaka 2022. Mapengo ya takwimu yaliyomo katika kijitabu hiki na yanayonasibishwa na sensa na tafiti yatapatikana kwenye taarifa husika zitakapopatikana.

Tunakaribisha maoni na mapendekezo kutoka kwa wadau yatakayoboresha makala ijayo ya Takwimu za Misingi Tanzania.

Nakala laini ya kijitabu hili inapatikana kwenye tovuti ya Ofisi ya Taifa ya Takwimu; www.nbs.go.tz. Kwa mahitaji ya taarifa za ziada na takwimu zilizochapishwa tafadhali tembelea Maktaba na tovuti ya Ofisi ya Taifa ya Takwimu.

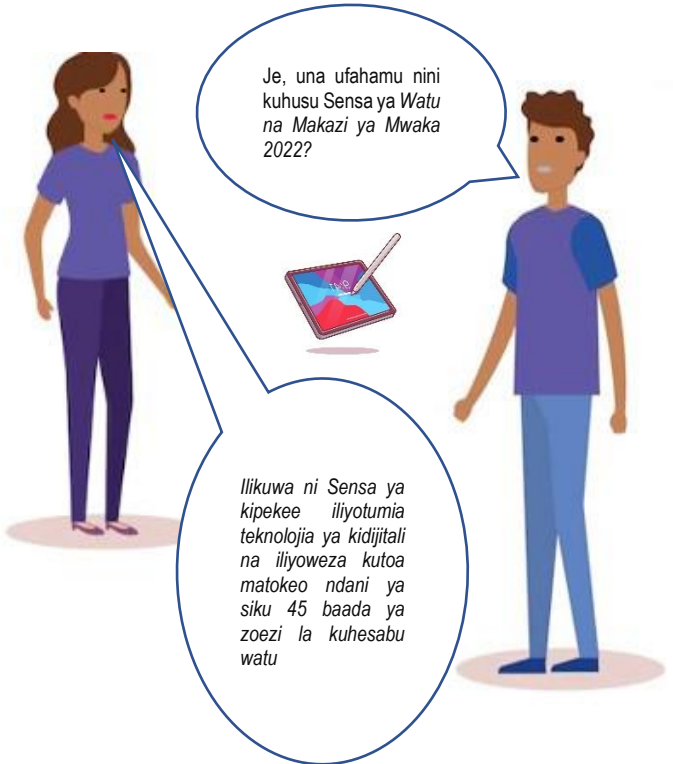

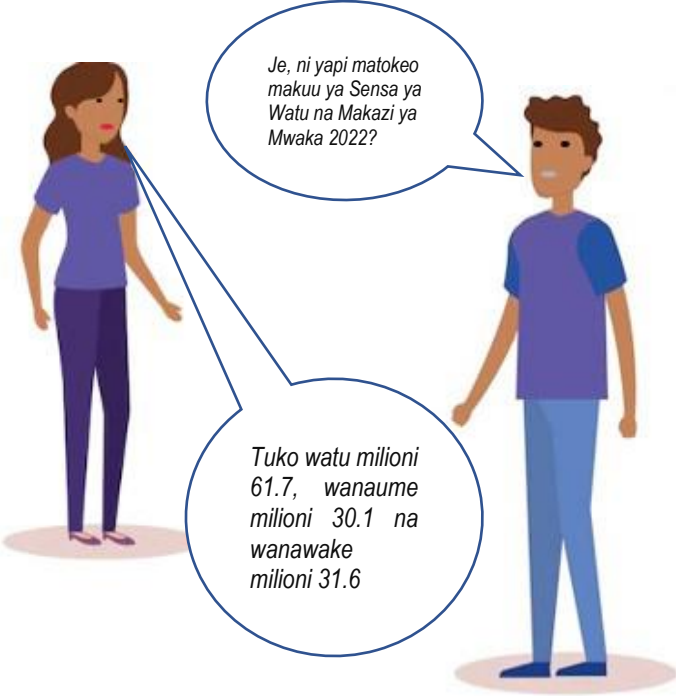
BAADHI YA MAFANIKIO MUHIMU YA SERIKALI YA AWAMU YA SITA

- Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022
- Sensa ya Majengo
- Anwani za Makazi
- Sekta ya Afya
- Sekta ya Elimu
- Sekta ya Maji
- Sekta ya Kilimo
- Sekta ya Utalii
- Sekta ya Ujenzi

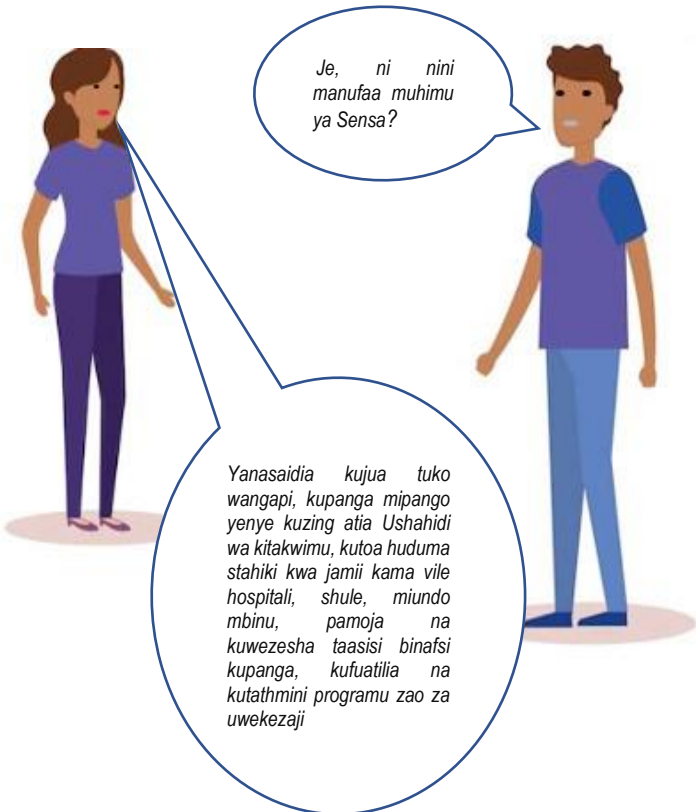
1. Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Je, ni yapi matokeo makuu ya Sena ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022?

Tuko watu milioni 61.7, wanaume milioni 30.1 na wanawake milioni 31.6

Je, ni nini manufaa muhimu ya Sensa?

Yanasaidia kujua tuko wangapi, kupanga mipango yenye kuzing atia Ushahidi wa kitakwimu, kutoa huduma stahiki kwa jamii kama vile hospitali, shule, miundo mbinu, pamoja na kuwezesha taasisi binafsi kupanga, kufuatilia na kutathmini programu zao za uwekezaji

2. Sensa ya Majengo

Je, unafahamu nini kuhusu Sensa ya Majengo ya mwaka 2022?

Ni Sensa ya kwanza ya Majengo kufanyika nchini. Sensa hiyo itaisaidia Serikali kutambua idadi na aina ya majengo yaliyopo ili kuweka mikakati ya kupata nyumba na makazi bora

3. Anwani za Makazi

Vilevile, kwa mara ya kwanza Serikali iliweza kuanzisha Anwani za Makazi nchini zitakazowezesha utambuzi wa majengo na ufikishaji huduma kwa wananchi.

4. Sekta ya Afya

- ✚ Serikali ilipokea mkopo nafuu wa Shilingi trilioni 1.3 kutoka Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF) kwa ajili ya kukabiliana na athari za UVIKO-19. Fedha hizo zimetumika kujenga miundo mbinu ikiwemo vituo vya afya, ununuzi wa vifaa tiba, na dawa.
- ✚ Kuendelea na ukamilishaji wa ujenzi na ukarabati wa hospitali za rufaa, kikanda na mikoa; kuendelea na ujenzi wa hospitali 59 za halmashauri na ukarabati wa hospitali kongwe 19 za halmashauri; na kuendelea na ukamilishaji wa zahanati 300.

5. Sekta ya Elimu

- ✚ *Kuongezeka kwa udahili wa wanafunzi katika vyyo vya elimu ya juu kutoka 87,934 (2020/21), 106,620 (2021/22) na 113,383 (2022/23)*
- ✚ *Ongezeko la fedha za mikopo ya wanafunzi wa elimu ya juu kutoka Shilingi bilioni 464 (2021/22) hadi Shilingi bilioni 654 (2022/23)*
- ✚ *Ujenzi wa Vyyo vipya vya Elimu na Mafunzo ya ufundi stadi*
- ✚ *Ujenzi wa shule mpya za sekondari na msingi*
- ✚ *Ujenzi wa madarasa ya ziada 15,000 kutokana na fedha za UVIKO-19*

6. Sekta ya Maji

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan akizindua Mradi wa Maji wa Kakonko – Kiziguzigu mkoani Kigoma

- ✚ *Miradi 1,197 ya usambazaji maji imekamilika ambapo vijiji vipya 2,056 vimeanza kupata huduma bora ya maji, na zaidi ya Shilingi bilioni 400 zimetumika katika miradi hiyo.*
- ✚ *Upatikanaji bora wa maji vijijini [70.1% (2021) – 74.5% (Februari 2023)].*
- ✚ *Upatikanaji bora wa maji mijini [84% (2021) – 86.5% (Februari 2023)].*

7. Sekta ya Kilimo

🇰🇪 Ongezeko la bajeti ya Serikali kwa ajili ya kilimo (kutoka Shilingi bilioni 254 hadi karibu Shilingi trillion 1)

🇰🇪 Mbolea ya ruzuku tani 268,000 zilinunuliwa na wakulima, yenye thamani ya Shilingi bilioni 634.5

8. Sekta ya Utalii

Mapato yatokanayo na utalii yaliongezeka kutoka dola za kimarekani 1,310 mwaka 2021 hadi dola za kimarekani milioni 2,527 kwa mwaka 2022 sawa na ongezeko la asilimia 93. Je, unadhani ongezeko hilo lilitokana na nini?

Haya ni matokeo ya juhudi za kipekee za Mh. Rais Dkt. Samia Suluhu Hassan kuhamasisha utalii kupitia filamu maalumu ya Royal Tour, ambayo kwa kiwango kikubwa iliongeza idadi ya watalii waliokuja nchini kutoka watalii 922,692 mwaka 2021 hadi 1,454,920 (58%) mwaka 2022

9. Sekta ya Ujenzi

Ujenzi wa daraja la Kigongo-Busisi, Mwanza (km 3.2) umefikia asilimia 70

Daraja la Tanzanite, Dar es Salaam (km 1.03) limekamilika

🇲🇵 Daraja la Wami, Pwani lenye urefu wa mita 513.5 limekamilika

🇲🇵 Ujenzi wa kilomita 112.3 za mradi wa barabara ya mzunguko wa nje jijini Dodoma unaendelea

✚ Ujenzi wa barabara ya Tabora–Koga–Mpanda
(km 342.9) umekamilika

✚ Ujenzi wa barabara ya Kibondo–
Kasulu–Manyoni (km 260.6)
unaendelea

✚ Ujenzi wa mradi wa kufua umeme wa maji wa Julius Nyerere (JNHPR) wa megawatt 2,115 unaendelea na umefikia zaidi ya asilimia 80

✚ Ujenzi wa awamu ya pili wa Mji wa Serikali wa Magufuli jijini Dodoma umefikia asilimia 60

- Ujenzi wa bomba la mafuta ghafi la Afrika ya Mashariki (EACOP) kutoka Hoima (Uganda) hadi Chongoleani, Tanga (Tanzania) unaendelea.

- Kuendelea na mchakato wa ujenzi wa mtambo wa kuchakata na kusindika gesi asilia, Lindi.

Muonekano wa kisanifu wa eneo la mtambo

Ujenzi wa Reli ya Kisasa (SGR)

- ✚ Kipande cha Dar es Salaam–Morogoro (Ujenzi umefikia asilimia 97.91)
- ✚ Kipande cha Morogoro–Makutupora (Ujenzi umefikia asilimia 92.23)
- ✚ Kipande cha Makutupora–abora (Ujenzi umefikia asilimia 4.59)
- ✚ Kipande cha Tabora–Isaka (Ujenzi umefikia asilimia 0.66)
- ✚ Kipande cha Isaka–Mwanza (Ujenzi umefikia asilimia 25.75)
- ✚ Kipande cha Tabora-Kigoma (Mkandarasi amepatikana)

Ujenzi wa Meli ya MV Mwanza unaendelea na umefikia zaidi ya asilimia 80

TAARIFA MPYA KWA MWAKA 2022

Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Serikali ya Awamu ya Sita, chini ya uongozi wa Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan imetimiza wajibu wake wa kufanya Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 kama ilivyofanyika katika awamu nyingine zilizopita. Sensa zilizopita zilifanyika miaka ya 1967, 1978, 1988, 2002 na 2012. Sensa ya mwaka 2022 imefanyika kwa mujibu wa Sheria ya Takwimu SURA 351 ambayo inaelekeza Serikali kufanya Sensa ya Watu na Makazi kila baada ya miaka kumi. Aidha, Sensa imefanyika kukidhi matakwa ya kimataifa ambapo Umoja wa Mataifa unazitaka nchi kufanya Sensa ya Watu na Makazi angalau mara moja ndani ya miaka kumi.

Sensa ya mwaka 2022 limeratibiwa na Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS) na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali (OCGS) Zanzibar kwa kushirikiana na wadau mbalimbali kama Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi; Wizara ya Ardhi na Maendeleo ya Makazi, Zanzibar; Wizara ya Habari, Mawasiliano na Teknolojia ya Habari; pamoja na Shirika la Umoja wa Mataifa linaloshughulikia Idadi ya Watu-UNFPA, Ofisi ya Sensa ya Marekani na Shirika la Umoja wa Mataifa la Uhamaji-IOM.

Matokeo ya Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 yatasaidia kupanga mipango jumuishi, maendeleo endelevu ya nchi na yataongeza uwazi katika kugawa rasilimali zilizopo kuendana na uwiano wa idadi ya watu katika ngazi zote za utawala. Halikadhalika, matokeo yatatumiwa na Serikali na wadau wengine katika kufuatilia na kutathmini mipango mbalimbali ya kitaifa na kimataifa kama vile Dira ya Maendeleo ya Taifa 2025 na Dira ya Maendeleo ya Zanzibar 2050; Mpango wa Tatu wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano (mwaka 2021/22-2025/26) na Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar (2021/22 -

2025/26), Dira ya Maendeleo ya Jumuiya ya Afrika Mashariki 2050, Ajenda ya Maendeleo ya Afrika 2063 na Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDGs) 2030.

Matokeo ya Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 yameonesha kuwa kati ya watu 61,741,120 waliohesabiwa mwaka 2022 katika Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, wanaume ni 30,053,130 sawa na asilimia 49 ya watu wote nchini na wanawake ni 31,687,990 sawa na asilimia 51.

Mgawanyo wa Idadi ya Watu kwa Eneo na Jinsi, Tanzania, 2022

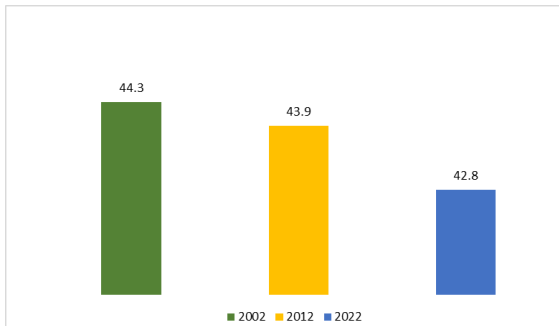
Eneo	Idadi ya Watu	Wanaume	Wanawake
Tanzania	61,741,120	30,053,130 (48.7%)	31,687,990 (51.3%)
Tanzania Bara	59,851,347	29,137,638 (48.7%)	30,713,709 (51.3%)
Tanzania Zanzibar	1,889,773	915,492 (48.4%)	974,281 (51.6%)

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Wastani wa kasi ya ongezeko la idadi ya watu kwa mwaka nchini Tanzania imeongezeka kutoka asilimia 2.7 mwaka 2012 hadi kufikia asilimia 3.2 mwaka 2022.

Idadi kubwa ya watu Tanzania wana umri mdogo, ambapo asilimia 42.8 wana umri chini ya miaka 15. Asilimia ya idadi ya watoto wenye umri chini ya miaka 15 imepungua kidogo kutoka asilimia 43.9 katika Sensa ya Mwaka 2012 hadi asilimia 42.8 katika Sensa ya Mwaka 2022.

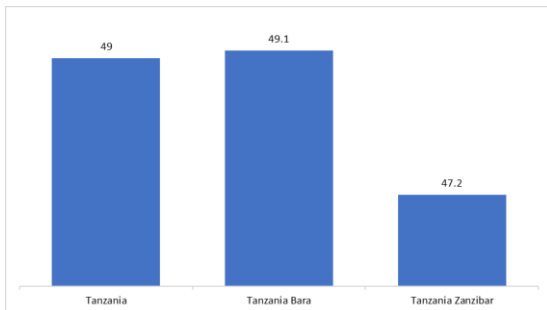
Mgawanyo wa Asilimia ya Watoto (miaka 0-14); 2002, 2012 na 2022

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Watu walio chini ya umri wa miaka 18 kwa Tanzania ni asilimia 49.0 ambayo ni karibu sawa na Tanzania Bara lakini ni pungufu kidogo kwa Tanzania Zanzibar ambayo ni asilimia 47.2.

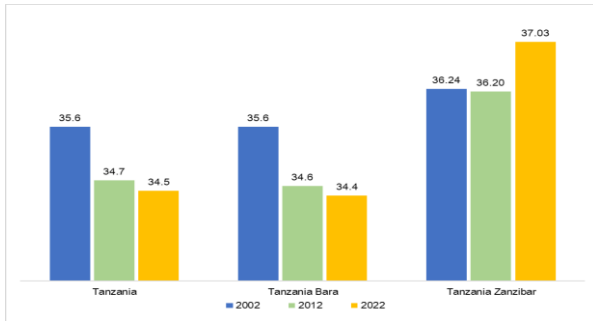
Mgawanyo wa Asilimia ya Watu (miaka 0-17); Tanzania 2022

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Asilimia ya vijana wenye umri wa miaka 15-35 imepungua kidogo kutoka asilimia 34.7 katika Sensa ya Mwaka 2012 hadi asilimia 34.5 katika Sensa ya Mwaka 2022. Hali kama hii imeonekana pia kwa Tanzania Bara. Kwa upande wa Tanzania Zanzibar, asilimia ya vijana imeongezeka kidogo kutoka asilimia 36.20 kwa Sensa ya Mwaka 2012 hadi asilimia 37.03 kwa Sensa ya Mwaka 2022.

Mgawanyo wa Asilimia ya Vijana (miaka 15-35); 2002, 2012 na 2022

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Asilimia ya watu wenye umri wa kufanya kazi (miaka 15-64) nchini imeongezeka kutoka asilimia 52.2 mwaka 2012 hadi asilimia 53.4 mwaka 2022. Mwenendo huu unafanana kwa Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar.

Mgawanyo wa Asilimia ya Watu wenye Umri wa Kufanya Kazi (miaka 15-64); Tanzania, 2012 na 2022

Eneo	2012	2022
Tanzania	52.2	53.4
Tanzania Bara	52.2	53.4
Tanzania Zanzibar	54.7	56.3

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Asilimia ya wazee (miaka 60 na kuendelea) nchini imeongezeka kidogo kutoka asilimia 5.6 mwaka 2012 hadi asilimia 5.7 mwaka 2022 kwa Tanzania na Tanzania Bara. Kwa Tanzania Zanzibar, wazee wamebakia takriban asilimia tano ya watu wote.

Mgawanyo wa Asilimia ya Watu wenye Umri wa Miaka 60 na Zaidi, Tanzania, 2012 na 2022

Eneo	2012	2022
Tanzania	5.6	5.7
Tanzania Bara	5.6	5.7
Tanzania Zanzibar	4.5	4.5

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Sensa ya Majengo na Anwani za Makazi

Matokeo yameonesha kuwa Tanzania ilikuwa na jumla ya majengo 14,348,372. Kati ya hayo majengo 13,907,951 (96.9%) yalikuwa Tanzania Bara na majengo 440,421 (3.1%) yalikuwa Tanzania Zanzibar.

Idadi ya Majengo kwa Eneo, Tanzania, 2022

Eneo	Idadi	Asilimia
Tanzania	14,348,372	100.0
Tanzania Bara	13,907,951	96.9
Tanzania Zanzibar	440,421	3.1

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Vilevile, matokeo yameonesha kuwa majengo ya ghorofa ni 68,724, yasiyo ya ghorofa 13,540,363 na majengo yanayoendelea na ujenzi ni 739,285.

Idadi ya Majengo Kwa Aina na Eneo, Tanzania, 2022

Aina	Tanzania	Tanzania Bara	Tanzania Zanzibar
Majengo ya ghorofa	68,724	61,258	7,466
Majengo yasiyo ya ghorofa	13,540,363	13,152,298	388,065
Majengo yanayoendelea na ujenzi	739,285	694,395	44,890

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Aidha, majengo 10,751,123 sawa na asilimia 74.9 yalikuwa na anwani za makazi na majengo 3,597,249 sawa na asilimia 25.1 hayakuwa na anwani za makazi kwa Tanzania nzima.

Idadi ya Majengo kwa Hali ya Anwani za Makazi na Eneo, Tanzania, 2022

Hali	Tanzania	Tanzania Bara	Tanzania Zanzibar
Majengo yenye Anwani za Makazi	10,751,123	10,406,722	344,401
Majengo yasiyo na Anwani za Makazi	3,597,249	3,501,229	96,020

Chanzo: Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Matokeo Muhimu ya Utafiti wa Afya ya Mama na Mtoto na Viashiria ya Malaria (2022 TDHS-MIS)

Utafiti wa Afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mwaka 2022 (TDHS-MIS) ni utafiti wa Saba (7) kufanyika Tanzania kupitia programu ya DHS. Utafiti wa TDHS-MIS wa Mwaka 2022 ulifanywa na Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS), Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali (OCGS) Zanzibar na Wizara za Afya (MOH) kutoka Bara na Zanzibar kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Ofisi ya Waziri Mkuu, Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wanawake na Makundi Maalum (WAMJW), Taasisi ya Chakula na Lishe Tanzania (TFNC), Mpango wa Taifa wa Kudhibiti Malaria, Chuo cha Takwimu Mashariki mwa Afrika (EASTC), Chuo Kikuu cha Kilimo Sokoine (SUA) na Chuo Kikuu cha Dodoma (UDOM).

Lengo kuu la Utafiti wa TDHS-MIS wa Mwaka 2022 ilikuwa ni kupata taarifa za sasa za afya kwa ajili ya sera katika ngazi za kimataifa, kikanda na kitaifa na kupima hatua zilizofikiwa katika utekelezaji wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025, Dira ya Maendeleo ya Zanzibar 2050, Mpango wa Taifa wa Tatu wa Maendeleo wa Miaka Mitano (FYDP III 2021/22 - 2025/26), Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar wa mwaka 2021/22 hadi 2025/26, Dira ya Maendeleo ya Jumuiya ya Afrika Mashariki 2050 (EAC 2050), Ajenda ya Maendeleo ya Afrika 2063 (ADA 2063) na Ajenda ya dunia ya Maendeleo Endelevu (SDGs 2030). Vilevile matokeo ya utafiti huu pia yatasaidia kupima hatua iliyofikiwa katika kuboresha hali za maisha ya watu nchini.

Vifuatavyo ni baadhi ya Viashiria muhimu katika Utafiti wa TDHS-MIS wa Mwaka 2022:

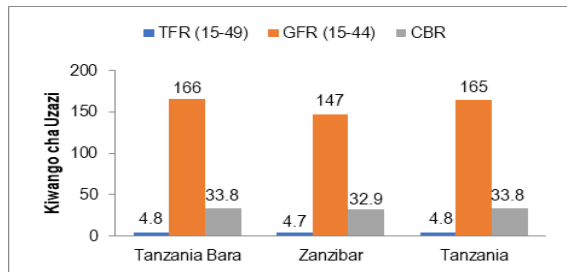
Kiwango cha Uzazi (TFR)

Kiwango cha uzazi ni wastani wa idadi ya watoto ambao mwanamke angeweza kuzaa kufikia umri wa ukomo wa kuzaa ikiwa angezaa watoto kulingana na viwango vya sasa vya uzazi.

- Ikiwa uwezo wa kuzaa usingebadilika katika viwango vya sasa, mwanamke nchini Tanzania angezaa wastani wa watoto 4.8 katika maisha yake.
- Kwa upande wa Tanzania Bara, uwezo wa kuzaa uko juu zaidi maeneo ya vijijini kuliko mijini. Kwa wastani, wanawake wa vijijini

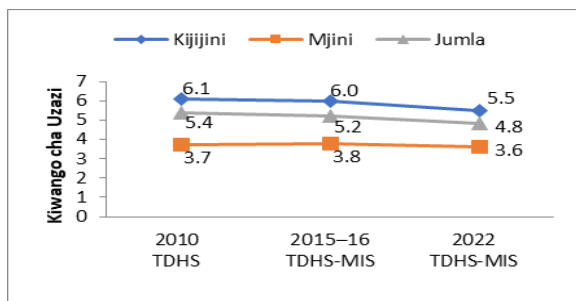
huzaa watoto 5.5 katika maisha yao, ikilinganishwa na wanawake wa mijini ambao huzaa watoto 3.6.

Kiwango cha uwezo wa kuzaa, jumla ya viwango vya uwezo wa kuzaa na kiwango cha uwezo wa kuzaa kwa ujumla, kwa miaka 3 iliyopita kabla ya utafiti, kwa Makazi, Tanzania DHS-MIS 2022

- TFR: Jumla ya kiwango uzazi kwa kila mwanamke
- GFR: Kiwango cha jumla cha uzazi kwa kila wanawake 1,000 wenye umri wa miaka 15–44
- CBR: Kiwango cha uzazi kwa watu 1,000 kwa kipindi cha mwaka mmoja.

Kiwango cha jumla cha uwezo wa kuzaa katika kipindi cha miaka 3 kabla ya mwaka wa Utafiti, Tanzania

Mimba za Utotoni

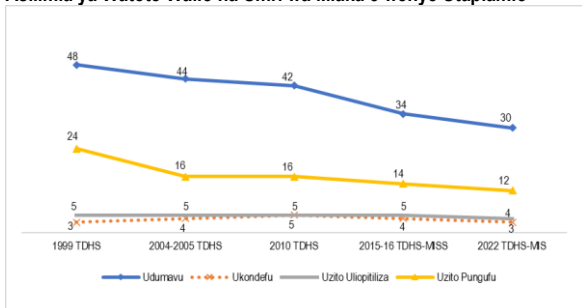
Mimba za utotoni ni asilimia ya wanawake wenye umri wa miaka 15-19 ambao wamewahi kupata ujauzito kulingana na historia ya mimba iliyotumika katika Utafiti wa TDHS-MIS wa Mwaka 2022. Hii inajumuisha wanawake ambao walijifungua watoto hai, wanawake ambao walipata ujauzito ambao uliishia kwa matokeo mengine tofauti ya kuzaliwa mtoto hai kama vile, kuzaa mtoto mfu, kuharibika kwa mimba, au kutoa mimba na kwa wanawake ambao kwa sasa ni wajawazito kwa mara ya kwanza.

- Asilimia 22 ya wanawake wenye umri wa miaka 15–19 wamewahi kupata ujauzito.
- Asilimia 16 ya wanawake wenye umri wa miaka 15–19 wamewahi kujifungua watoto hai.
- Asilimia 2 ya wanawake wenye umri wa miaka 15–19 walipoteza ujauzito.
- Asilimia 6 ya wanawake wenye umri wa miaka 15–19 walikuwa wajawazito kipindi cha utafiti.

Hali ya Lishe ya Mtoto

- a) Asilimia 30 ya watoto walio na umri chini ya miaka 5 walikuwa na udumavu (wafupi kwa kulinganisha na kigezo cha umri wao) na asilimia 9 ya watoto walikuwa na udumavu mkali.
- b) Asilimia 3 ya watoto walio na umri chini ya miaka 5 walikuwa na ukondefu (wembamba kwa kulinganisha na kigezo cha urefu wao),
- c) Asilimia 4 ya watoto walikuwa na uzito uliozidi
- d) Asilimia 12 ya watoto walio na umri chini ya miaka 5 walikuwa na uzito pungufu, na asilimia 3 ya watoto walikuwa na uzito pungufu sana.

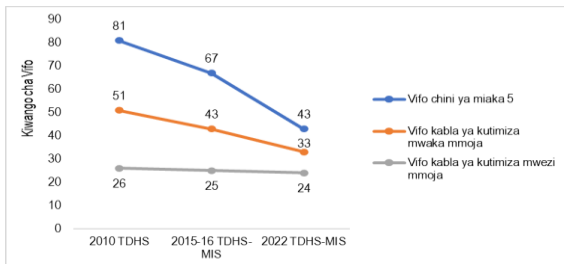
Asilimia ya Watoto Walio na Umri wa Miaka 5 wenye Utapiamlo

Vifo vya Utotoni

Viwango vyote vitatu vya vifo vya watoto vimepungua kwa kiasi kikubwa kwa tafiti zote zilizofanyika tangu mwaka 2010. Kwa mfano, kiwango cha vifo vya watoto chini ya miaka 5 kilipungua kutoka vifo 81 kwa kila watoto 1,000 waliozaliwa hai katika Utafiti wa TDHS wa mwaka 2010 hadi vifo 43 kwa kila watoto 1,000 waliozaliwa hai katika Utafiti wa TDHS-MIS wa mwaka 2022. Vifo vya watoto wachanga kabla ya kutimiza mwezi mmoja vilipungua kwa kasi ndogo zaidi.

Mwenendo wa Vifo vya utotoni katika vizazi hai 1,000 katika kipindi cha miaka 5 kabla ya mwaka wa Utafiti

Utafiti wa Kufuatilia Kaya Tanzania (Awamu ya 5; 2020-2021)

Utafiti wa Kufuatilia Kaya Tanzania (National Panel Survey - NPS) ni utafiti wa ngazi ya kaya wenye uwakilishi wa kitaifa ambao hukusanya taarifa zinazohusiana na hali ya maisha ya watu, ikiwemo matumizi ya bidhaa za chakula na zisizo za chakula katika kaya, uzalishaji katika kilimo na shughuli nyingine za Kipato zisizo za kilimo na takwimu za kiuchumi na kijamii.

Neno “panel” linamaanisha kuwa utafiti utafuatilia kaya na wanakaya walewale kutoka sampuli asili kwa kipindi fulani ili kutambua mabadiliko ya hali zao za maisha.

Utafiti wa NPS ulibuniwa ili kutimiza malengo makuu matatu yafuatayo;

Kwanza, kufuatilia maendeleo ya utekelezaji katika nguzo tatu za uliokuwa Mkakati wa Kukuza Uchumi na Kupunguza Umaskini (MKUKUTA). Nguzo hizo zilijumuisha: ukuaji wa uchumi na kupunguza umaskini wa kipato, maisha bora na ustawi wa jamii na utawala bora na uwajibikaji.

Pili, kutoa uelewa mzuri wa viashiria vya kupunguza umaskini. NPS inawezesha utafiti wa kina wa mienendo ya umaskini (kuingia na kutoka kwenye umaskini) katika ngazi ya kitaifa na pia kwa Dar es Salaam, Maeneo Mengine ya Mjini, Vijijini na Zanzibar.

Tatu, kutathmini athari za juhudi za kiseru kwa umma. NPS inaweza kuwa chombo chenye nguvu katika kutathmini matokeo ya sera na programu za maendeleo zinazotekelezwa na serikali pamoja na taasisi zisizo za kiserikali.

Vifuatavyo ni viashiria muhimu vya Utafiti wa Kufuatilia Kaya Tanzania (NPS) **Kuimarika na Kupungua kwa Ustawi wa Kaya**

- Nchini Tanzania chini ya nusu (42.6%) ya kaya zilizokuwa katika kundi la chini zaidi la matumizi mwaka 2014/15 zilibakia kwenye kundi hilo katika mwaka 2020/21
- Zaidi ya nusu ya kaya zilizokuwa maskini zaidi mwaka 2014/15 ziliweza kuingia katika makundi ya juu ya matumizi.

- Takribani asilimia tatu ya kaya zilizokuwa kundi la chini zaidi la matumizi katika mwaka 2014/15 ziliingia katika kundi la juu zaidi la matumizi mwaka 2020/21.

Kuingia na Kutoka katika Makundi ya Matumizi (asilimia), Tanzania

NPS 2020/21						
		Kundi la Matumizi/Ustawi wa Kaya				
		Chini zaidi 20%	Chini 20%	Kati 20%	Juu 20%	Juu zaidi 20%
NPS 2014/ 15	Chini zaidi 20%	42.6	23.3	17.6	13.2	3.4
	Chini 20%	27.8	27.3	24.0	14.3	6.6
	Kati 20%	17.2	24.8	24.5	21.3	12.2
	Juu 20%	8.5	17.5	20.6	28.2	25.2
	Juu zaidi 20%	3.7	6.1	12.8	23.6	53.8

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu, 2020-2021 NPS

Vifupisho, Visawe, Alama na Tanbihi

CBR	Kiwango cha Uzazi
CIF	Gharama za bidhaa, bima na Usafirishaji
COVID	UVIKO
DRC	Jamhuri ya Kidemocratic ya Kongo
EPZ	Maeneo Maalum ya Uzalishaji kwa Mauzo ya Nje
FoB	Gharama za bidhaa bila kuhusisha usafirishaji na bima
GDP	Pato la Taifa
JNIA	Kiwanja cha Kimataifa cha Julius Nyerere
KIA	Kiwanja cha Kimataifa cha Kilimanjaro
PHC	Sensa ya Watu na Makazi
PMO	Ofisi ya Waziri Mkuu
TDHS-MIS	Utafiti wa Afya ya Mama na Mtoto na Viashiria vya Malaria
TZS	Tanzanian Shilling
TFR	Kiwango cha Uzazi
TIC	Kituo cha Uwekezaji Tanzania
USD	Dola ya Marekani
VAT	Kodi ya Ongezeko la Thamani
WHO	Shirika la Afya Duniani
NA	Haihusiki
na	Takwimu hazikupatikana
-	Nil/Zero
p	Takwimu za awali
r	Takwimu Zimeboreshwa

Namba/Desimali ya Karibu

Kila tarakimu imeandikwa kwa namba/desimali ya karibu hivyo zikijumlishwa zinaweza zisiwe sawa na jumla

1.0 Usuli

Tanganyika ilipata uhuru na kuwa Jamhuri tarehe 9 Disemba mwaka 1961 na 1962 mtawalia. Zanzibar ilipata uhuru tarehe 10 Disemba mwaka 1963 na kuwa Jamhuri ya Watu wa Zanzibar baada ya mapinduzi ya tarehe 12 Januari mwaka 1964. Dola hizi mbili zenye mamlaka ziliungana na kuwa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 26 Aprili 1964.

Uchaguzi Mkuu uliofanyika mwezi Oktoba 2020 ulimuweka madarakani Mh. Hayati Dkt. John Pombe Joseph Magufuli wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) kuwa Rais wa tano wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kipindi cha pili cha miaka mitano. Hata hivyo, kufuatia kifo chake cha ghafla mnamo mwezi Machi 2021, Mheshimiwa. Dkt Samia Suluhu Hassan alirithi urais kulingana na Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kuwa Rais wa sita wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Dodoma ni Makao makuu ya nchi na Dar es Salaam ni jiji kuu la kibiashara. Sarafu rasmi ni Shilingi ya Kitanzania (TZS) na lugha ya taifa ni Kiswahili pia Kiingereza kinatumika kama lugha rasmi.

2.0 Jiografia

Mahali ilipo, Mipaka na Eneo

Tanzania ipo Mashariki mwa Afrika kati ya longitudo 29⁰ na 41⁰ Mashariki, na latitudo 1⁰ na 12⁰ Kusini:

Ncha ya juu Kaskazini	Mutukula	1 ⁰ 01'S na 31 ⁰ 25' E,
Ncha ya chini ya Kusini	Mtalika	11 ⁰ 32'S na 37 ⁰ 05' E,
Ncha ya kushoto ya Magharibi	Kigoma	4 ⁰ 52'S na 29 ⁰ 38' E
Ncha ya kulia ya Mashariki	Msimbati	10 ⁰ 21'S na 40 ⁰ 26' E.

Tanzania Bara inapakana na nchi/bahari zifuatazo:

Kaskazini:	Kenya na Uganda.
Magharibi:	Rwanda, Burundi na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo.
Kusini Magharibi:	Zambia na Malawi.
Kusini:	Msumbiji.
Mashariki:	Bahari ya Hindi.

Tanzania Zanzibar ipo katika Bahari ya Hindi umbali wa kilomita zipatazo 30 kutoka Tanzania Bara.

Eneo la Mraba la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 2022

Mahali	("000" Km za Mraba.)
Tanzania (jumla ya eneo)	945.5
Eneo la maji	61.5
Eneo la ardhi	884.0
Tanzania Bara	881.3
Tanzania Zanzibar	2.7

Visiwa Vikuu Tanzania Bara (km za mraba).

Ukerewe	647.0
Mafia	518.0

Visiwa Vikuu Tanzania Zanzibar (Km za Mraba).

Unguja	1,666.0
Pemba	988.0

Eneo la Maji

Tanzania Bara ("000" Km za mraba.)

Maziwa Makuu:

Victoria	34.9
Tanganyika	13.4
Nyasa	5.6
Rukwa	2.8
Eyasi	1.0

Maeneo mengine ya maji (mabwawa, mito) 3.8

Jumla 61.5

Vilele vya Milima, Hifadhi za Taifa na Mapori ya Akiba

Baadhi ya Vilele vya Milima Kwa Mkoa na Urefu (mita), Tanzania, 2022

Na.	Jina	Mkoa	Mita juu ya Usawa wa Bahari
1	Kilimanjaro	Kilimanjaro	5,895
2	Meru	Arusha	4,566
3	Klute	Kilimanjaro	3,952
4	Lool Malasin	Kilimanjaro	3,648
5	Shira	Kilimanjaro	3,626
6	Oldeani	Manyara/Arusha	3,188
7	Hanang	Manyara	3,103
8	Jaeger	Arusha	3,050
9	Monduli	Arusha	3,000
10	Mtorwi	Iringa	2,961
11	Rungwe	Mbeya	2,960
12	Chaluhangi	Mbeya	2,933
13	Kitumbeine	Arusha	2,858
14	Mbeya	Mbeya	2,826
15	Salala	Iringa	2,688
16	Uluguru	Morogoro	2,648
17	Kimhondu	Morogoro	2,646
18	Longido	Arusha	2,629
19	Ngozi	Mbeya	2,620
20	Rubeho	Morogoro	2,576
21	Luhombero	Iringa	2,576
22	Olosha	Arusha	2,526
23	Likongowele	Lindi	2,524
24	Livingstone	Mbeya/Njombe	2,521
25	Shengena	Kilimanjaro	2,462

Chanzo: Wizara ya Maliasili na Utalii

Hifadhi za Taifa kwa Eneo la Mraba na Wilaya (Mkoa), Tanzania, 2022

Na.	Jina	Wilaya (Mkoa)	Eneo (Km2)
1	Nyerere	Kisarawe na Rufiji (Pwani), Morogoro Vijijini, Kilombero, Ulanga, (Morogoro), Tunduru and Namtumbo (Ruvuma), Liwale (Lindi)	30,893
2	Ruaha	Iringa Vijijini na Mufindi (Iringa); Mbarali na Chunya (Mbeya); Chamwino (Dodoma)	20,300
3	Serengeti	Meatu, Itilima, Busega na Bariadi (Simiyu); Bunda, Serengeti na Tarime (Mara); Ngorongoro (Arusha)	14,763
4	Kigosi	Biharamulo (Kagera), Bukombe na Mbogwe (Geita), Kaliua (Tabora) na Ushetu (Shinyanga)	7,460
5	Burigi-Chato	Biharamulo, Muleba, Ngara, Karagwe (Kagera) na Chato (Geita)	4,707
6	Katavi	Mpanda, Mlele, Nkasi na Tanganyika (Katavi)	4,471
7	Ugalla River	Urambo na Kaliua (Tabora)	3,865
8	Mkomazi	Same na Mwanga (Kilimanjaro); Lushoto, Korogwe na Mkinga (Tanga)	3,245
9	Mikumi	Kilosa, Morogoro na Mvomero (Morogoro)	3,245
10	Tarangire	Babati, Kiteto na Simanjiro (Manyara); Monduli (Arusha); Kondoa (Dodoma)	2,600
11	Udzungwa	Kilombero na Kilosa (Morogoro); Kilolo (Iringa)	1,990

Na.	Jina	Wilaya (Mkoa)	Eneo (Km2)
12	Kilimanjaro	Siha, Hai, Rombo na Moshi Vijijini (Kilimanjaro); Longido (Arusha)	1,668
13	Mahale	Uvinza (Kigoma)	1,613
14	Saadani	Bagamoyo (Pwani); Pangani na Handeni (Tanga)	1,100
15	Lake Manyara	Babati na Mbulu (Manyara); Karatu na Monduli (Arusha)	648.7
16	Arusha	Arumeru na Longido (Arusha)	552
17	Kitulo	Makete (Njombe), Mbeya Vijijini na Rungwe (Mbeya)	465
18	Rubondo	Muleba (Kagera); Sengerema (Mwanza); Geita na Chato (Geita)	457
19	Ibanda-Kyerwa	Kyerwa (Kagera)	298.6
20	Rumanyika-Karaawe	Kyerwa (Kagera)	247
21	Gombe Stream	Kigoma Mjini (Kigoma)	71
22	Saanane Island	Nyamagana, Sengerema na Ilemela (Mwanza)	2.18
Jumla ya Eneo			104,661,48

Chanzo: Wizara Maliasili na Utalii

Mapori ya Akiba, Tanzania, 2022

Na.	Jina	Mkoa	Ukubwa (Km2)
1	Selous	Lindi na Ruvuma	18,020.00
2	Rungwa	Singida na Mbeya	9,000.00
3	Ugalla	Tabora	7,577.36
4	Kilombero	Morogoro	6,989.30
5	Inyonga	Katavi	6,569.93
6	Moyowosi	Kigoma	6,000.00
7	Luganzo Tongwe	Katavi, Tabora na Kigoma	5,746.16
8	Wembere	Tabora na Singida	5,385.81
9	Uwanda	Rukwa	5,000.00
10	Kizigo	Singida	4,000.00
11	Rukwa	Katavi	4,000.00
12	Lukwati	Songwe	3,146.00
13	Ikorongo	Mara	3,000.00
14	Piti	Songwe	2,972.93
15	Wami Mbiki	Morogoro na Pwani	2,466.58
16	Lwafi	Rukwa	2,228.00
17	Maswa	Simiyu	2,200.00
18	Grumeti	Mara	2,000.00
19	Muhesi	Singida	2,000.00
20	Mpanga-Kipengere	Njombe na Mbeya	1,574.25
21	Igombe	Tabora	1,367.14
22	Swagaswaga	Dodoma na Singida	871
23	Mkungunero	Dodoma na Manyara	743.9
24	Liparamba	Ruvuma	570
25	Lukwika-Lumesule	Mtwara	444
26	Msanjesi	Mtwara	210
27	Kijereshi	Simiyu	82
28	Pande	Dar es salaam	12
Jumla			104,176.36

Chanzo: Wizara ya Maliasili na Utalii

Viwango vya Mvua na Joto

Kiwango cha Mvua (mm) kwa Mwezi kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa, Tanzania, 2022

Kituo	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Okt	Nov	Des	Mwaka
Dodoma	116.1	232.6	186.6	1.2	1.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	32.6	116.6	686.9
Arusha	62.1	135.3	90.9	97.8	5.9	26.5	3.4	0.0	0.6	0.0	64.4	95.4	582.3
Kilimanjaro	96.1	13.8	45.5	6.2	6.4	1.0	0.0	1.3	0.0	2.7	173.0	96.1	442.1
Tanga	35.8	61.6	72.3	116.2	56.9	92.0	115.3	24.0	68.0	135.2	121.2	135.3	1,033.8
Morogoro	116.1	232.6	186.6	1.2	1.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	32.6	116.6	686.9
Kibaha	108.6	147.1	78.2	156.3	48.7	2.8	27.0	11.5	1.8	4.3	45.2	52.4	683.9
Dar es Salaam	74.6	56.5	109.2	124.8	56.4	2.9	44.6	10.1	21.8	5.7	85.9	79.0	671.5
Kilwa Masoko	182.3	208.7	151.3	242.6	5.3	0.0	12.9	0.5	5.6	0.0	4.5	69.1	882.8
Mtwara	123.2	197.1	120.5	154.1	5.1	30.2	3.7	11.8	13.5	0.2	3.0	75.0	737.4
Songea	340.8	377.5	289.4	290.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	52.1	247.6	1,598.2
Bukoba	89.6	178.3	227.9	391.5	240.6	69.6	11.4	57.6	103.6	122.9	179.1	257.6	1,929.7
Musoma	111.6	93.7	51.1	219.8	188.4	19.0	0.0	68.2	70.9	34.0	102.8	79.0	1,038.5
Mwanza	167.4	141.1	129.9	107.3	126.1	40.6	0.0	76.7	0.0	12.7	125.1	146.0	1,072.9
Shinyanga	45.9	169.1	48.5	77.7	15.8	0.0	0.0	1.0	0.0	4.8	182.7	174.0	719.5
Kigoma	119.9	46.3	138.3	80.1	100.8	0.0	0.9	0.0	7.9	46.4	98.9	191.2	830.7
Singida	122.1	258.4	142.7	21.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	22.9	170.6	738.2
Tabora	204.4	161.1	60.2	67.2	1.1	0.0	0.0	0.0	6.4	26.0	117.2	139.3	782.9
Sumbawanga	87.1	155.0	170.9	66.7	10.6	0.0	0.0	0.0	0.0	82.2	0.0	151.4	723.9
Iringa	214.7	110.6	126.4	67.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	24.1	210.9	753.8
Songwe	277.1	295.5	135.0	56.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	82.4	221.3	1,068.0
Same	46.8	68.6	24.3	55.3	2.1	1.7	1.3	0.0	2.4	4.8	0.0	42.6	249.9
Karume (pemba)	52.6	36.0	46.1	427.4	110.6	111.6	73.5	22.0	14.8	92.9	32.8	9.1	1,029.4
Mpanda	201.3	80.6	268.8	65.8	8.1	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	185.8	230.8	1,041.9
Ilonga	305.6	279.6	54.1	60.7	11.8	1.4	4.5	6.1	0.0	0.8	55.9	53.7	834.2
Zanzibar	241.2	63.9	62.6	318.4	42.0	9.6	75.5	38.0	7.7	9.7	189.3	212.4	1,270.3
Mahenge	282.3	210.0	157.4	129.8	14.7	0.8	8.2	3.5	0.3	2.6	19.3	135.2	963.8

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania

Kiwango vya Mvua (mm) kwa Mwaka kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa, Tanzania, 2018 – 2022

Kituo	2018	2019	2020	2021	2022	Wastani
Bukoba	1,706.9	2,701.8	2,054.0	2,245.2	1,929.7	2,127.5
Mahenge	1,728.0	2,205.9	2,320.0	1,279.5	963.8	1,699.4
Mtwara	1,180.7	1,084.4	1,168.8	1,435.9	737.4	1,121.4
Tanga	1,333.9	1,644.9	1,165.1	964.5	1,033.8	1,228.4
Songea	1,039.0	1,234.7	1,564.4	901.5	1,598.2	1,267.6
Dar es Salaam	1,208.4	1,666.7	1,826.8	971.3	671.5	1,268.9
Mwanza	1,153.0	1,154.0	1,148.2	1,226.7	1,072.9	1,151.0
Musoma	1,031.0	1,239.6	1,236.5	1,000.7	1,038.5	1,109.3
Ilonga	911.1	1,424.2	1,303.0	776.9	834.2	1,049.9
Tabora	1,112.9	966.5	1,360.6	649.9	782.9	974.6
Kigoma	985.1	758.2	955.1	1,103.2	830.7	926.5
Songwe	1,042.8	880.7	974.4	944.1	1,068.0	982.0
Mpanda	1,091.2	1,363.3	1,492.5	1,010.1	1,041.9	1,199.8
Arusha	1,197.9	1,236.5	1,160.7	720.5	582.3	979.6
Sumbawanga	768.4	899.5	1,110.8	563.9	723.9	813.3
Singida	763.4	839.9	1,041.3	623.6	738.2	801.3
Iringa	509.3	725.6	1,201.6	441.9	753.8	726.4
Dodoma	679.3	770.5	1,116.6	598.1	686.9	770.3
Same	626.1	969.7	469.1	418.6	249.9	546.7
Kilimanjaro	861.8	626.2	807.7	394.3	442.1	626.4

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania
"na" –Taarifa haikutikana

Wastani wa Kiwango cha Juu cha Joto (°C) kwa Mwaka kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa Tanzania, 2018 – 2022

Kituo	2018	2019	2020	2021	2022	Wastani
Bukoba	26.4	26.9	26.8	26.5	26.3	26.6
Mwanza	28.4	29.2	27.9	29.0	28.7	28.6
Musoma	na	29.0	29.0	29.2	28.7	29.0
Kigoma	29.4	29.8	29.1	29.8	28.9	29.4
Sumbawanga	24.8	25.2	26.7	25.9	24.8	25.5
Tabora	28.4	30.4	29.6	30.1	30.0	29.7
Singida	26.0	27.1	26.8	27.3	27.1	26.9
Dodoma	28.7	29.5	28.9	29.1	26.5	28.5
Iringa	26.4	27.2	26.8	27.2	28.8	27.3
Same	29.2	29.6	29.3	30.0	29.9	29.6
Arusha	25.4	26.3	25.8	26.0	26.1	25.9
Kilimanjaro	29.4	30.4	29.6	30.2	30.5	30.0
Tanga	30.8	31.6	31.5	31.2	30.8	31.2
Dar es Salaam	31.5	29.2	31.5	na	31.4	30.9
Mtwara	31.1	31.2	31.0	30.9	30.8	31.0
Songea	na	27.5	27.7	28.2	27.4	27.7
Mahenge	24.9	24.9	na	na	25.2	25.0
Songwe	28.1	28.7	28.0	28.0	27.7	28.1

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania

Tanbihi: 'na' –Taarifa haikupatikana

Wastani wa Kiwango cha Juu cha Joto (°C) kwa Mwezi kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa, Tanzania, 2022

Kituo	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Okt	Nov	Des	Mwaka
Dodoma	30.8	27.2	29.6	29.8	28.3	26.5	25.9	27.2	28.5	30.0	31.3	30.4	28.8
Arusha	28.6	26.8	29.1	26.5	24.9	22.4	22.7	23.7	25.3	27.6	27.5	28.2	26.1
Kilimanjaro	33.5	31.4	34.1	31.6	29.7	26.6	26.6	27.4	28.9	31.1	32.2	32.9	30.5
Tanga	32.2	32.4	33.1	31.8	31.0	29.8	28.2	28.3	29.2	29.9	31.6	32.0	30.8
Morogoro	30.8	27.2	29.6	29.8	28.3	26.5	25.9	27.2	28.5	30.0	31.3	30.4	28.8
Kibaha	32.0	31.8	33.8	32.3	31.4	30.8	29.1	29.8	31.7	31.3	32.9	32.5	31.6
Dar es Salaam	32.3	32.2	33.3	31.7	31.4	30.6	28.7	29.9	30.8	31.4	32.5	32.3	31.4
Kilwa Masoko	32.2	31.6	31.6	31.4	30.9	29.5	28.5	28.4	28.8	29.2	30.6	31.7	30.4
Mtwara	31.7	30.9	31.6	31.7	31.3	30.0	29.4	29.8	30.2	30.4	31.4	31.7	30.8
Songea	29.3	28.5	28.3	28.0	26.9	24.4	23.6	24.9	26.8	29.3	30.4	27.9	27.4
Bukoba	26.5	25.6	26.7	26.6	26.2	26.2	26.3	26.3	26.5	27.2	26.1	25.5	26.3
Musoma	29.3	28.6	30.0	29.7	28.7	29.0	29.3	28.1	27.9	29.1	27.7	27.2	28.7
Mwanza	28.6	27.5	29.5	29.2	29.4	28.9	29.8	28.7	28.7	30.4	27.4	26.7	28.7
Shinyanga	29.8	26.9	30.5	30.6	30.3	29.8	30.0	31.0	32.2	33.7	30.9	28.5	30.4
Kigoma	28.7	27.7	28.8	28.4	28.4	28.4	29.0	29.8	31.1	31.3	27.6	27.6	28.9
Singida	27.2	25.1	28.0	27.7	26.9	25.4	24.8	26.3	28.1	29.3	29.1	27.3	27.1
Tabora	28.9	26.9	29.7	30.1	29.8	29.3	29.3	30.6	32.3	33.3	31.1	29.1	30.0
Sumbawanga	24.6	23.5	24.8	25.7	25.0	24.2	23.2	25.3	26.0	27.7	25.0	23.0	24.8
Iringa	27.0	24.8	27.1	26.9	26.2	24.6	23.6	25.5	26.8	29.0	29.3	27.5	26.5
Mbeya	17.7	16.9	17.4	17.1	16.2	14.7	14.4	14.8	16.0	17.6	17.5	17.2	16.5
Same	31.9	31.7	33.7	31.1	29.2	27.2	26.3	26.9	27.8	30.3	31.0	31.8	29.9
Karume (Pemba)	31.5	32.0	31.8	30.6	29.8	28.3	27.2	27.5	28.1	28.7	30.4	31.7	29.8
Mpanda	28.0	28.1	29.7	29.9	29.8	29.1	29.4	31.3	32.8	34.6	29.6	27.4	30.0
Ilonga	32.6	30.0	31.6	31.1	31.2	28.5	27.4	27.4	30.4	32.0	34.0	33.7	30.8
Zanzibar	32.7	32.3	33.5	31.1	31.2	30.4	28.7	29.1	30.4	30.9	31.1	32.0	31.1
Mahenge	26.5	26.3	26.1	25.0	23.8	22.7	22.5	23.7	24.2	25.8	28.2	27.1	25.2

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania

Wastani wa Kiwango cha Chini cha Joto (°C) kwa Mwaka kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa, Tanzania, 2018 – 2022

Kituo	2018	2019	2020	2021	2022	Wastani
Bukoba	18.6	18.7	19.0	26.5	18.3	20.2
Mwanza	18.6	18.7	18.6	29.0	18.2	20.6
Musoma	19.1	19.8	19.4	29.2	19.3	21.4
Kigoma	19.1	19.6	19.6	29.8	19.4	21.5
Tabora	17.4	17.4	17.3	30.1	16.9	19.8
Singida	16.2	16.7	17.5	27.3	15.8	18.7
Dodoma	17.7	18.3	18.0	29.1	17.8	20.2
Iringa	15.6	16.2	15.7	27.2	15.1	18.0
Same	18.6	19.2	19.0	29.8	18.9	21.1
Arusha	15.5	15.8	15.8	26.0	15.4	17.7
Kilimanjaro	17.9	20.2	18.6	30.2	18.8	21.1
Tanga	23.1	25.1	na	31.2	23.2	25.7
Dar es Salaam	22.4	23.3	23.0	na	22.6	22.8
Mtwara	21.5	22.0	22.1	30.5	21.5	23.5
Songea	14.9	16.9	17.2	28.2	16.6	18.8
Mahenge	17.3	17.8	18.2	na	17.4	17.7
Songwe	16.7	16.9	16.9	16.7	16.5	16.7

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania

'na' – Taarifa haikupatikana

Wastani wa Kiwango cha Chini cha Joto (°C) kwa Mwezi kwa Baadhi ya Vituo vya Hali ya Hewa, Tanzania, 2022

Kituo	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Okt	Nov	Des	Mwaka
Dodoma	20.1	19.0	19.7	19.2	17.3	16.0	14.9	15.4	16.0	16.7	19.3	19.7	17.8
Arusha	15.0	16.5	16.0	17.2	16.7	14.7	14.2	14.0	14.0	14.4	16.6	15.7	15.4
Kilimanjaro	19.2	20.0	20.3	20.6	19.6	17.7	17.1	16.7	16.6	17.5	20.0	19.7	18.8
Tanga	24.3	24.8	24.9	24.9	23.8	22.3	21.3	20.8	21.6	22.0	23.8	24.4	23.2
Morogoro	22.4	22.0	22.3	21.4	19.1	16.9	16.8	16.7	17.3	18.0	20.6	21.8	19.6
Kibaha	23.9	23.6	23.9	23.2	22.1	20.8	19.9	19.8	20.6	21.0	23.7	24.0	22.2
Dar es Salaam	25.6	25.2	25.2	23.9	22.5	20.9	19.8	19.3	20.4	20.4	23.6	24.8	22.6
Kilwa Masoko	25.6	24.3	25.1	24.5	23.7	21.6	21.2	21.4	22.4	23.5	25.9	25.6	23.7
Mtwara	24.0	23.2	23.4	22.5	21.7	20.3	19.4	18.7	19.8	19.2	22.2	23.4	21.5
Songea	19.3	19.0	18.7	18.2	14.7	12.8	12.3	13.9	15.0	16.7	19.3	19.3	16.6
Bukoba	18.3	17.8	18.1	18.5	18.4	18.1	18.2	18.7	18.1	18.6	19.0	17.9	18.3
Musoma	19.5	19.4	20.5	19.5	19.4	18.6	18.0	18.6	19.0	19.6	19.7	19.5	19.3
Mwanza	18.8	18.9	18.9	19.2	18.5	16.6	16.3	16.9	19.7	18.1	18.8	17.9	18.2
Shinyanga	19.1	18.4	19.2	18.8	18.5	16.7	15.9	17.8	19.3	20.2	19.9	19.2	18.6
Kigoma	20.3	20.4	20.2	20.2	19.5	17.2	16.6	18.2	19.7	20.2	20.3	19.7	19.4
Singida	17.1	16.6	17.3	17.2	16.0	14.2	13.4	14.1	15.0	15.5	16.4	17.3	15.8
Tabora	15.8	15.0	17.0	16.6	16.0	14.8	15.2	17.0	18.3	19.5	19.1	18.6	16.9
Sumbawanga	14.5	14.2	14.4	14.8	12.9	10.6	10.6	11.3	13.3	15.3	16.3	15.2	13.6
Iringa	17.4	17.2	16.9	15.9	14.7	13.5	12.7	12.8	13.3	13.4	15.9	17.0	15.1
Mbeya	17.7	16.9	17.4	17.1	16.2	14.7	14.4	14.8	16.0	17.6	17.5	17.2	16.5
Same	20.7	20.5	20.7	20.5	19.0	17.4	16.4	16.3	16.8	17.6	20.1	20.8	18.9
Karume (Pemba)	24.7	25.0	25.6	24.1	22.9	21.9	22.5	23.2	24.0	25.1	24.7	25.0	24.1
Mpanda	20.0	19.3	19.3	19.2	16.9	13.9	12.8	14.9	17.7	19.3	19.7	19.0	17.7
Ilonga	22.0	21.8	22.0	21.5	19.8	17.1	16.5	17.8	19.1	20.5	21.8	22.2	20.2
Zanzibar	25.5	25.5	25.7	25.1	25.1	23.8	22.2	21.4	20.9	22.6	24.2	24.8	23.9
Mahenge	19.3	19.3	18.9	19.0	17.3	15.7	14.9	15.2	15.7	16.0	18.5	19.2	17.4

Chanzo: Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania

3.0 Siasa

Idadi ya Majimbo Kimkoa, Tanzania, Desemba 2022

Chanzo: Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC)

Vyama vyenye Usajili wa Kudumu katika Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Desemba 2022

Na.	Jina la Chama	Jina kwa Kifupi	Mwaka Kilipoanzishwa
1.	Chama cha Mapinduzi	CCM	01 Julai, 1992 (Kilianzishwa 1977)
2.	Civil United Front (Chama cha Wananchi)	CUF	21 Januari, 1993
3.	Chama cha Demokrasia na Maendeleo	CHADEMA	21 Januari, 1993
4.	Union for Multiparty Democracy	UMD	21 Januari, 1993
5.	National Convention for Construction and Reform	NCCR-MAGEUZI	21 Januari, 1993
6.	National League for Democracy	NLD	21 Januari, 1993
7.	United People's Democratic Party	UPDP	04 Februari, 1993
8.	National Reconstruction Alliance	NRA	08 Februari, 1993
9.	Tanzania Democratic Alliance	ADA-TADEA	05 Aprili, 1993
10.	Tanzania Labour Party	TLP	24 Novemba, 1993
11.	United Democratic Party	UDP	24 Machi, 1994
12.	Demokrasia Makini	MAKINI	15 Novemba, 2001
13.	Democratic Party	DP	07 Juni, 2002
14.	Sauti ya Umma	SAU	17 Februari, 2005
15.	Alliance for Tanzania Farmers Party	AFP	03 Novemba, 2009
16.	Chama cha Kijamii	CCK	27 Januari, 2012
17.	Alliance for Democratic Change	ADC	28 Agosti, 2012
18.	Chama cha Ukombozi wa Umma	CHAUMA	04 Juni, 2013
19.	Alliance for Change and Transparency	ACT-WAZALENDO	05 Mei, 2014

Chanzo: Ofisi ya Msajili Mkuu wa Vyama vya Siasa

Matokeo ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020

Uchaguzi wa Rais: Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Oktoba, 2020

Na.	Jina la Mgombea	Jina la Chama cha Siasa	Idadi ya Kura Alizopata	Asilimia kwa Kura Halali Zilizopigwa
1	Dkt. John Pombe Joseph Magufuli	CCM	12,516,252	84.40
2	Mahona Leopold Lucas	NRA	80,787	0.54
3	Shibuda John Paul	ADA TADEA	33,086	0.22
4	Muttamwega Bhatt Mgaywa	SAU	14,922	0.10
5	Cecilia Augustino Mmanga	DEMOKRASIA MAKINI	14,556	0.10
6	Maganja Yerima Kulwa	NCCR MAGEUZI	19,969	0.13
7	Lipumba Ibrahim Haruna	CUF	72,885	0.49
8	Philipo John Fumbo	DP	8,283	0.06
9	Membe Bernard Kamilius	ACT-WAZALENDO	81,129	0.55
10	Queen Cuthbert Sendiga	ADC	7,627	0.05
11	Twalid Ibrahim Kadege	UPDP	6,194	0.04
12	Rungwe Hashim Spunda	CHAUMA	32,878	0.22
13	Mazrui Khalfani Mohamed	UMD	3,721	0.03
14	Seif Maalim Seif	AFP	4,635	0.03
15	Lissu Tundu Antiphias Mughwai	CHADEMA	1,933,271	13.04
Jumla			14,830,195	100.00

Chanzo: Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC)

Uchaguzi wa Rais: Tanzania Zanzibar, Oktoba, 2020

Na.	Jina la Mgombea	Jina la Chama	Idadi ya Kura Alizopata	Asilimia kwa Kura Zilizopigwa
1	Dkt. Hussein Ali Mwinyi	CCM	380,402	76.27
2	Seif Sharif Hamad	ACT- WAZALENDO	99,103	19.87
3	Said Soud Said	AFP	285	0.06
4	Juma Ally Khatib	ADA TADEA	392	0.08
5	Hamad Rashid Mohammed	ADC	996	0.20
6	Othman Rashid Khamis	CCK	2,235	0.45
7	Said Issa Mohammed	CHADEMA	1,702	0.34
8	Ally Omar Juma	CHAUMMA	249	0.05
9	Mussa Haji Kombo	CUF	1,428	0.29
10	Shafi Hassan Suleim	DP	106	0.02
11	Amour Hassan Amour	DEMOKRASIA MAKINI	133	0.03
12	Mfaume Khamis Hassan	NLD	122	0.02
13	Khamis Fakhi Mgau	NRA	160	0.03
14	Issa Mohamed Zonga	SAU	102	0.02
15	Mwalimu Hussein Juma	TLP	142	0.03
16	Mohamed Omar Suleiman	UMD	104	0.02
17	Hamad Mohamed Ibrahim	UPDP	181	0.04
Jumla			498,786	100.00

Chanzo: Tume ya Uchaguzi Zanzibar (ZEC)

Wabunge (Idadi) wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa Chama/ Madaraka na Jinsi, Desemba, 2022

Aina ya Uanachama	CCM		CHADEMA		CUF		ACT-WAZALENDO		Wanao ingia kwa Wadhifa wao		Jumla
	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	
Kuchaguliwa	232	24	0	1	1	2	4	0	-	-	264
Viti Maalumu Wanawake	-	94	-	19	-	0	-	0	-	-	113
Kuteuliwa na Rais	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Kuteuliwa na Baraza la Wawakilishi - Zanzibar	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Mwanasheria Mkuu	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Jumla	240	125	0	20	1	2	4	0	1	-	393

Chanzo: Ofisi ya Bunge la Tanzania

Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi (idadi) kwa Chama/Madaraka na Jinsi, Tanzania Zanzibar, Desemba 2022

Aina ya Uanachama	CCM		ACT-WAZALENDO		TADEA		Wanao ingia kwa Wadhifa		Jumla
	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	
Kuchaguliwa	38	8	4	0	0	0	-	-	50
Viti Maalumu Wanawake	-	18	-	0	-	0	-	-	18
Kuteuliwa na Rais	1	3	2	0	1	0	-	-	7
Mwanasheria Mkuu	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Spika	1	0	0	0	0	0	-	-	1
Jumla	40	29	6	0	1	0	1	0	77

Chanzo: Ofisi ya Baraza la Wawakilishi

Idadi ya Madiwani kwa Chama cha Siasa, Tanzania Bara, Desemba 2022

Jina	Idadi
CCM	3,821
CHADEMA	85
ACT-MZALENDO	21
CUF	20
NCCR-MAGEUZI	5
DP	1
Jumla	3,953

Chanzo: Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC)

Idadi ya Madiwani kwa Namna Walivyochaguliwa/Kuteuliwa, Tanzania Zanzibar, Desemba 2022

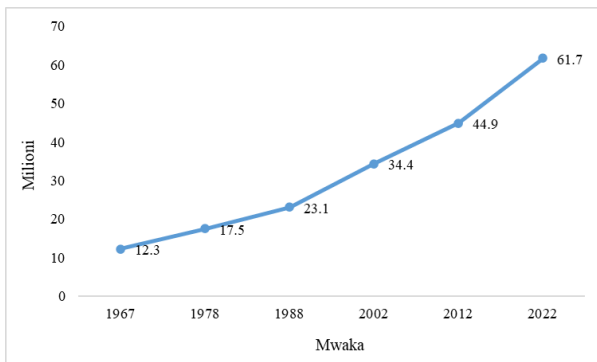
Namna ya kuchaguliwa/kuteuliwa	Me	Ke	Jumla
Kuchaguliwa	83	27	110
Kuteuliwa na Waziri	30	25	55
Viti Maalum Wanawake	-	45	45
Jumla	113	97	210

Chanzo: Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar (ZEC)

4.0 Idadi ya Watu

Kati ya mwaka 1967 na 2022, idadi ya watu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imeongezeka kwa takribani mara tano (5) kutoka milioni 12.3 hadi milioni 61.7. Sensa ya Watu na Makazi ya mwaka 2022, inaonesha wastani wa asilimia 3.2 wa kasi ya ongezeko la idadi ya watu kwa mwaka.

Mwenendo wa Ongezeko la Idadi ya Watu (Milioni), Tanzania, 1967 – 2022

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 1967, 1978, 1988, 2002, 2012 and 2022, Tanzania

Mgawanyo wa Idadi ya Watu na Wastani wa Kasi ya Ongezeko la Watu kwa Mwaka kwa Mkoa, Tanzania, 2002, 2012 na 2022

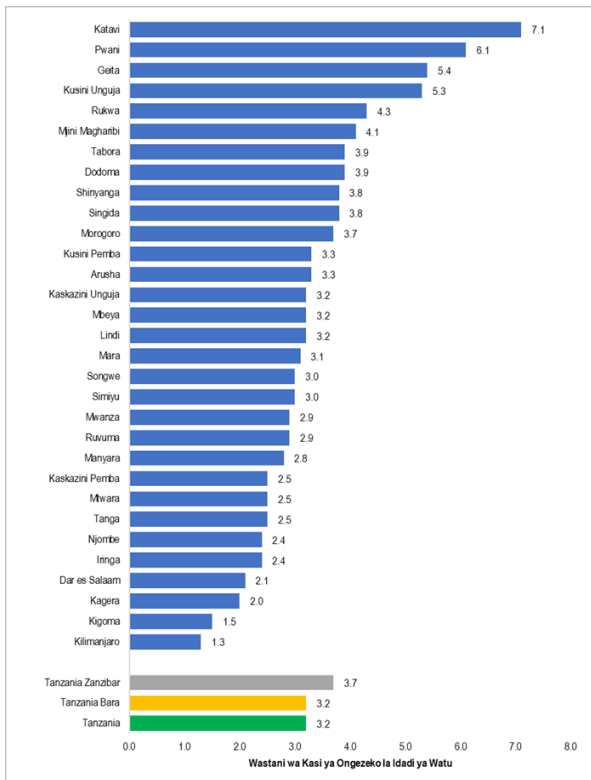
Mkoa	Idadi ya Watu			Asilimia ya ongezeko la watu (2022)
	Sensa ya mwaka 2002	Sensa ya mwaka 2012	Sensa ya mwaka 2022	
Tanzania	34,443,603	44,928,923	61,741,120	3.2
Tanzania Bara	33,461,849	43,625,354	59,851,347	3.2
Dodoma	1,692,025	2,083,588	3,085,625	3.9
Arusha	1,288,088	1,694,310	2,356,255	3.3
Kilimanjaro	1,376,702	1,640,087	1,861,934	1.3
Tanga	1,636,280	2,045,205	2,615,597	2.5
Morogoro	1,753,362	2,218,492	3,197,104	3.7
Pwani	885,017	1,098,668	2,024,947	6.1
Dar es Salaam	2,487,288	4,364,541	5,383,728	2.1
Lindi	787,624	864,652	1,194,028	3.2
Mtwara	1,124,481	1,270,854	1,634,947	2.5
Ruvuma	1,113,715	1,376,891	1,848,794	2.9
Iringa	840,404	941,238	1,192,728	2.4
Mbeya	1,339,848	1,708,548	2,343,754	3.2
Singida	1,086,748	1,370,637	2,008,058	3.8
Tabora	1,710,465	2,291,623	3,391,679	3.9
Rukwa	729,060	1,004,539	1,540,519	4.3
Kigoma	1,674,047	2,127,930	2,470,967	1.5
Shinyanga	1,249,226	1,534,808	2,241,299	3.8
Kagera	1,791,451	2,458,023	2,989,299	2.0
Mwanza	2,058,866	2,772,509	3,699,872	2.9
Mara	1,363,397	1,743,830	2,372,015	3.1
Manyara	1,037,605	1,425,131	1,892,502	2.8
Njombe	648,464	702,097	889,946	2.4
Katavi	408,609	564,604	1,152,958	7.1
Simiyu	1,317,879	1,584,157	2,140,497	3.0
Geita	1,337,718	1,739,530	2,977,608	5.4
Songwe	723,480	998,862	1,344,687	3.0
Tanzania Zanzibar	981,754	1,303,569	1,889,773	3.7
Kaskazini Unguja	136,639	187,455	257,290	3.2
Kusini Unguja	94,244	115,588	195,873	5.3
Mjini Magharibi	390,074	593,678	893,169	4.1
Kaskazini Pemba	185,326	211,732	272,091	2.5
Kusini Pemba	175,471	195,116	271,350	3.3

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2002, 2012 na 2022

Kasi ya Ongezeko la Watu kwa Mwaka

Wastani wa kasi ya ongezeko la idadi ya watu kwa mikoa ni kati ya asilimia 1.3 mkoani Kilimanjaro na asilimia 7.1 mkoani Katavi.

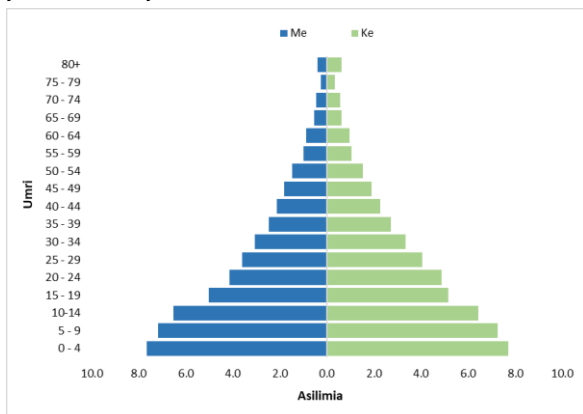
Kasi ya Ongezeko la Watu kwa Mwaka kwa Mkoa, Tanzania, 2022

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, Tanzania

Piramidi ya Idadi ya Watu

Mgawanyo wa Asilimia ya Idadi ya Watu Wote kwa Umri na Jinsi, Tanzania, Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022

Viashiria Muhimu vya Sensa za Watu na Makazi za Mwaka 2002, 2012 na 2022, Tanzania

Kiashiria	2002			2012			2022		
	Tanzania	Bara	Zanzibar	Tanzania	Bara	Zanzibar	Tanzania	Bara	Zanzibar
Jumla ya Idadi ya watu (milioni)	34.4	33.5	1.0	44.9	43.6	1.3	61.7	59.8	1.9
Asilimia ya watoto chini ya miaka 15 (miaka 0 na 14)	44.2	44.2	44.3	43.9	43.9	42.5	42.8	42.8	40.8
Uwiano wa Kijinsia (wanaume kwa kila wanawake 100)	96	96	96	95	95	94	95	95	94
Kiwango cha Ukuaji wa kila Mwaka	2.9	2.9	3.1	2.7	2.7	2.8	3.2	3.2	3.7
Asilimia ya Watoto chini ya Miaka 5 (miaka 0 hadi 4)	16.4	16.5	15.7	16.2	16.2	15.6	15.4	15.4	14.6
Asilimia ya Vjana wenye Umri wa 15 hadi 24	19.6	19.6	20.0	19.1	19.0	20.3	19.2	19.2	20.4
Asilimia ya Vjana wenye Umri wa 15 hadi 35	35.6	35.6	36.2	34.7	34.6	36.2	34.5	34.4	37.0
Asilimia ya Watu wenye Umri wa kufanya kazi (miaka 15-64)	51.9	51.8	52.7	52.2	52.5	54.7	53.4	53.4	56.3
Asilimia ya Watu wenye Umri wa Miaka 60 na Zaidi	5.7	5.7	4.6	5.6	5.6	4.5	5.7	5.7	4.5
Asilimia ya Watu wenye Umri wa Miaka 65 na Zaidi	3.9	3.9	3.0	3.9	3.9	2.8	3.8	3.8	2.9
Asilimia ya Idadi ya Watu wa Mjini	23.1	22.6	39.6	29.6	29.1	46.3	34.9	34.4	49.0
Asilimia ya Idadi ya Watu wa Vijijini	76.9	77.4	60.4	70.4	70.9	53.7	65.1	65.6	51.0

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu: Sensa ya watu na Makazi ya mwaka 2002, 2012 na 2022

5.0 Afya

Idadi ya Vituo vya Kutolea Huduma ya Afya kwa Aina, Tanzania Bara, Mwaka 2018 - 2022

Aina ya Vituo	2018	2019	2020	2021	2022
Hospitali	285	294	369	404	418
Vituo vya Afya	834	910	926	956	1,016
Zahanati	7,000	7,242	7,163	7,189	7,447
Jumla	8,119	8,446	8,458	8,549	8,881

Chanzo: Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto

Idadi ya Vitanda Katika Vituo vya Kutolea Huduma za Afya, Tanzania Bara, Mwaka 2021 and 2022

Aina	2021				2022			
	Serikali	Shirika la kujitolea/Dini	Binafsi	Jumla	Serikali	Shirika la kujitolea/Dini	Binafsi	Jumla
Hospitali ya Taifa	1,664	-	-	1,664	1,731	-	-	1,731
Hospitali Maalumu za Kibingwa	1,532	-	-	1,532	1,396	-	-	1,396
Hospitali za Rufaa za Kanda	2,407	-	-	2,407	1,059	860	-	1,919
Hospitali za Mikoa	7,239	898	420	8,557	6,688	-	-	6,688
Hospitali za Wilaya	10,636	6,228	409	17,273	3,033	7,425	-	10,458
Hospitali nyingine	1,098	10,395	2,915	14,408	14,510	1,086	21,412	37,008
Vituo vya Afya	14,363	4,939	2,105	21,407	17,151	1,695	5,968	24,814
Zahanati	14,462	1,863	2,558	18,883	14,811	158	5,704	20,673
Jumla	53,401	24,323	8,407	86,131	60,379	11,224	33,084	104,687

Chanzo: Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto

Kiwango cha Uzazi na Kiwango cha Kuzaliwa kwa Makazi, Tanzania, 2022 TDHS-MIS

Makazi	Kiwango za Uzazi	Kiwango cha Kuzaliwa
Tanzania	4.8	33.8
Tanzania Bara	4.8	33.8
Tanzania Zanzibar	4.7	32.9
Tanzania Bara		
Mijini	3.6	31.9
Vijijini	5.5	34.6

Chanzo: Ofisi ya taifa ya takwimu; Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mmwaka 2022

Mwenendo wa Kiwango cha Uzazi, Tanzania

Mwaka	Kiwango cha Watoto (watoto/mwanamke)
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto 2004/05	5.7
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto 2010	5.4
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mwaka 2015/16	5.2
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mwaka 2022	4.8

Chanzo: Ofisi ya taifa ya takwimu; Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto wa mwaka 2022 2004/05, 2010 na 2015/16

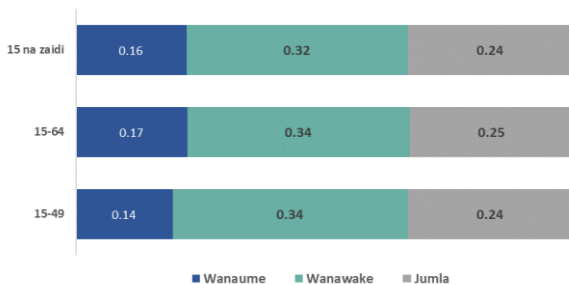
Mwenendo wa Viwango vya Vifo, Tanzania

Mwaka wa Utafiti	Vifo vya Watoto Wachanga	Vifo vya Watoto chini ya Miaka 5	Vifo vya Uzazi (kwa kila vizazi hai 100,000)
	Kwa kila vizazi hai 1,000		
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto 2004/05 TDHS	68	112	578
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto 2010	51	81	454
Sensa ya Watu na makazi 2012	46.2	66.5	432
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mwaka 2015/16	43	67	556
Utafiti wa afya ya Uzazi na Mtoto na Viashiria vya Malaria wa Mwaka 2022	24	43	na

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; 2004/05, 2010, 2015/16 TDHS, 2012 PHC, 2022 TDHS-MIS
 Tanbihi: na-Taarifa hazijapatikana

Utafiti wa Viashiria na Matokeo ya UKIMWI Tanzania (THIS) Mwaka 2016 - 2017

Mambukizi Mapya kwa Umri na Jinsi kwa kutumia kipimo cha Lag/VL/ARV, 2016-2017

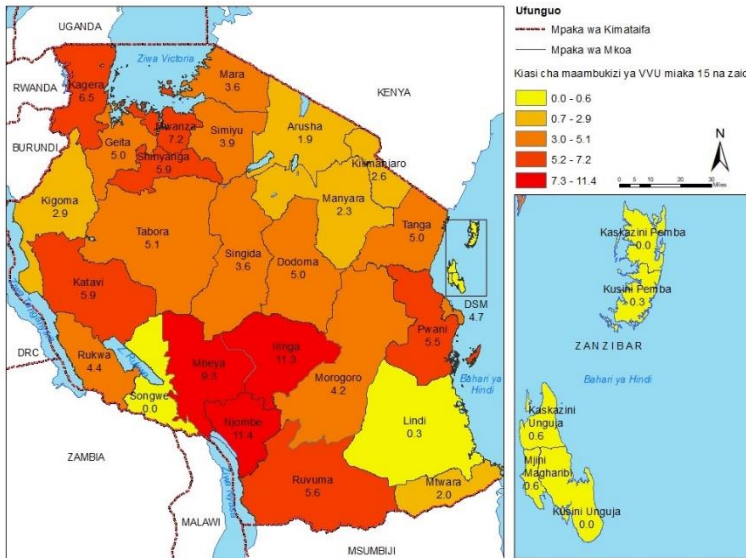

LAG/VL/ARV: Limiting antigen/Viral load/Antiretrovirals

Kiwango cha Maambukizi ya VVU

Kiwango cha maambukizi ya VVU kwa watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi ni asilimia 4.9 (asilimia 6.3 ni wanawake, na asilimia 3.4 ni wanaume) kwa 2016/17. Kiwango hiki kinakadiriwa kuwa sawa na watu milioni 1.4 wanaoishi na VVU nchini wenye umri wa miaka 15 na zaidi.

Asilimia ya Kiwango cha Maambukizi ya VVU kwa Watu Wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Kimkoa, THIS 2016-2017

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Virusi vya Homa ya Ini B

Virusi vya homa ya Ini B ni miongoni mwa magonjwa yanayoambukizwa kwa njia ya damu, na uchunguzi hufanyika kwa watu wanaochangia damu katika benki za damu nchini Tanzania.

Kiwango cha Maambukizi ya virusi vya homa ya Ini B miongoni mwa Watu wenye Umri wa Miaka 15 – 49 na Miaka 15 na Zaidi kwa Jinsi na Matokeo ya Maambukizi ya VVU, THIS 2016 – 2017

Hali za kidemografia	Miaka 15 - 49	Miaka 15+
Jinsi		
Wanaume	4.3	3.8
Wanawake	3.7	3.3
Jumla	4.0	3.5
Kipimo cha VVU kwenye THIS		
VVU ipo	4.3	5.2
VVU hakuna	4.0	3.4

Chanzo Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Utafiti wa Viashiria na Matokeo ya UKIMWI nchini Tanzania wa Mwaka 2016-2017

Kufubazwa kwa VVU Mwilini

Kufubazwa kwa VVU mwilini ni kiashiria muhimu cha mafanikio ya matibabu kwa watu wanaoishi na maambukizi ya UKIMWI. Kwa madhumuni ya Utafiti wa Viashiria na Matokeo ya UKIMWI nchini Tanzania, 2016/17 tafsiri ya Kufubazwa kwa VVU mwilini ina maana kiwango cha VVU ni chini ya 1,000 *HIV RNA copies/mL of plasma* kwa watu wanaoishi na VVU wenye umri wa miaka 15 au zaidi.

Kwa ujumla, asilimia 51.9 ya watu wazima wenye umri wa miaka 15 au zaidi wanaoishi na maambukizi ya VVU walikuwa na ufubazaji (wanaume asilimia 41.5 na wanawake 57.2) katika mwaka 2016/17.

6.0 Elimu

Idadi ya Shule za Msingi, Sekondari na Vyuo vya Ualimu, Tanzania Bara, 2018 – 2022

Aina ya Shule /Chuo	2018	2019	2020	2021	2022
Shule za Msingi	17,562	17,804	18,152	18,554	19,261
Serikali	16,149	16,223	16,406	16,656	17,181
Badiliko (%)	0.06	0.46	1.13	1.52	3.06
Binafsi	1,413	1,581	1,746	1,890	2,080
Badiliko (%)	16.1	11.9	10.4	8.2	9.1
Shule za Sekondari	4,846	5,001	5,143	5,289	5,540
Serikali	3,632	3,742	3,863	4,002	4,211
Badiliko (%)	0.8	3	3.2	3.6	5
Binafsi	1,214	1,259	1,280	1,287	1,329
Badiliko (%)	1.8	3.7	1.7	0.5	3.2
Vyuo vya Ualimu	137	88	81	58	56
Serikali	35	35	35	35	35
Binafsi	102	53	46	23	21
Badiliko (%)	21.4	-48	-13.2	-50	-0.09

Chanzo: Wizara ya Elimu, Sayansi, na Teknolojia

Jumla ya Wanafunzi Walioandikishwa (Idadi) kwa Ngazi na Umiliki, Tanzania Bara, 2018 – 2022

Ngazi	2018	2019	2020	2021	2022
Shule za Msingi					
Serikali	9,717,309	10,174,237	10,460,785	10,687,593	10,872,508
Badiliko (%)	8.3	4.7	2.8	2.1	1.7
Binafsisi	394,362	431,193	465,111	509,195	548,465
Badiliko (%)	13.1	9.3	7.9	8.7	7.2
Jumla	10,111,671	10,605,430	10,925,896	11,196,788	11,420,973
Shule za Sekondari Kidato 1 - 4					
Serikali	1,704,712	1,914,735	2,062,717	2,256,489	2,387,525
Badiliko (%)	16.1	12.3	7.7	8.6	5.5
Binafsi	286,309	270,302	259,542	255,055	257,590
Badiliko (%)	-4.5	-5.6	-4.0	-1.8	1.0
Jumla	1,991,021	2,185,037	2,322,259	2,511,544	2,645,115
Shule za Sekondari Kidato 5 - 6					
Serikali	109,974	108,470	109,540	123,456	142,174
Badiliko (%)	13.1	-1.4	1.0	11.3	13.2
Binafsi	47,471	44,950	41,707	36,927	36,299
Badiliko (%)	8.6	-5.3	-7.2	-12.9	-1.7
Jumla	157,445	153,420	151,247	160,383	178,473
Shule za Sekondari Kidato 1 - 6					
Serikali	1,814,686	2,023,205	2,172,257	2,379,945	2,529,699
Badiliko (%)	15.9	11.5	7.4	8.7	5.9
Binafsi	333,780	315,252	301,249	291,982	293,889
Badiliko (%)	-2.9	-5.6	-4.4	-3.2	0.6
Jumla	2,148,466	2,338,457	2,473,506	2,671,927	2,823,588

Chanzo: Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia

Idadi ya Waalimu kwa Aina ya Shule na Umiliki; Tanzania Bara, Mwaka 2018 – 2022

Aina ya Shule/ Umiliki	2018	2019	2020	2021	2022
Shule za Msingi					
Jumla	210,650	208,770	194,736	197,919	198,872
Serikali	185,527	182,002	170,569	171,993	172,156
Badiliko (%)	-1.5	-1.9	-6.3	0.8	0.1
Binafsi	25,123	26,768	24,167	25,926	26,716
Badiliko (%)	11.5	6.5	-9.7	6.8	3.0
Shule za Sekondari					
Jumla	102,982	105,246	106,006	109,335	113,205
Serikali	82,023	84,106	84,614	87,992	91,537
Badiliko (%)	-8.3	2.5	0.6	3.8	3.9
Binafsi	20,959	21,140	21,392	21,343	21,668
Badiliko (%)	1.3	0.9	1.2	-0.2	1.5

Chanzo: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

Idadi ya Taasisi za Elimu ya Juu, Tanzania, 2018 – 2022

Aina ya Taasisi	2018	2019	2020	2021	2022
Jumla	35	30	30	30	30
Vyuo Vikuu vya Serikali	12	12	12	12	12
Vyuo Vikuu Binafsi	23	18	18	18	18
Badiliko (%)	4.5	-21.7	0.0	0.0	0.0

Chanzo: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

Idadi ya Wanafunzi Walioandikishwa katika Vyuo kwa Umiliki, Tanzania, 2019/20 - 2021/2022

Vyuo	2019/20	2020/21	2021/22
Jumla	220,238	206,305	229,049
Vyuo vya Serikali	147,560	138,224	152,645
Badiliko (%)	21.1	-6.3	10.4
Vyuo Binafsi	72,678	68,081	76,404
Badiliko (%)	21.1	-6.3	12.2

Chanzo: Tume ya Vyuo Vikuu Tanzania (TCU)

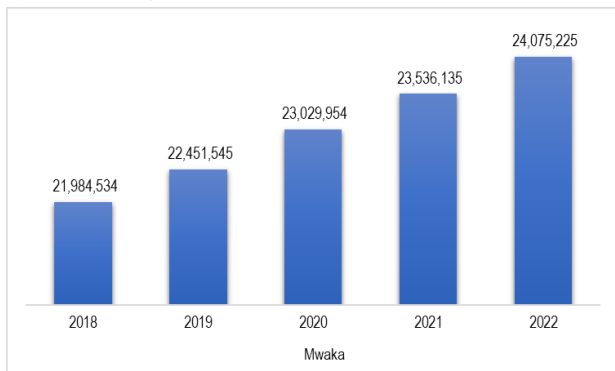
7.0 Ajira¹

Viwango vya Ushiriki wa Nguvu Kazi² na Ukosefu wa Ajira kwa Watu wenye Umri wa Miaka 15 au zaidi kwa Eneo, Tanzania Bara, 2020/21

Eneo	Ushiriki wa Nguvu Kazi	Ukosefu wa Ajira
Tanzania Bara	83.3	9.0
Dar es Salaam	76.4	20.5
Miji mingine	80.4	9.9
Vijijini	85.1	7.2

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Utafiti wa Watu wenye Uwezo wa Kufanya Kazi wa mwaka 2020/21

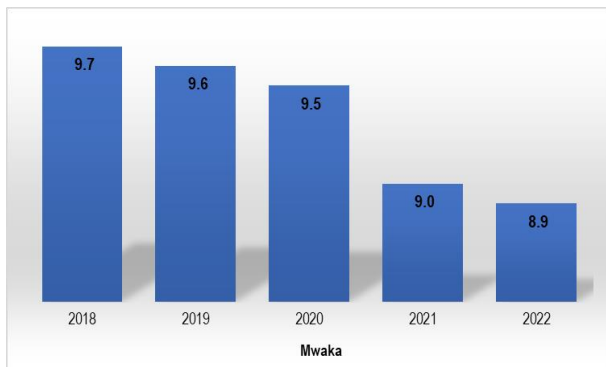
Ajira kwa Watu wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi, Tanzania Bara, 2018 – 2022

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Utafiti wa Nguvu Kazi na maoteo yake
Tanbihi: Ukiondoa mwaka 2021, taarifa kwa miaka zilizobaki ni maoteo

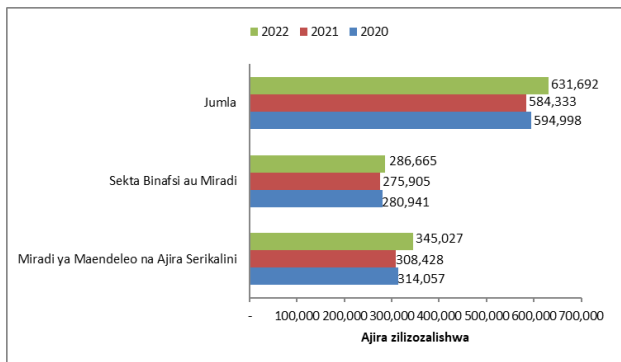
¹ Tafsiri iliyotumika – Taifa

Kiwango cha Ukosefu wa Ajira (%), Tanzania Bara, 2018 – 2022

Chanzo: ILFS na Maoteo

Ajira Rasmi Zilizozalishwa (idadi) kwa Sekta au Mradi, Tanzania Bara, 2020-2022

Chanzo: Ofisi ya Waziri Mkuu – Kazi, Vijana, Ajira na Watu wenye Ulemavu
 Tanbihi: Ukiondoa mwaka 2021, taarifa kwa miaka zilizobaki ni maoteo

8.0 Uwekezaji

Taarifa ya Aina, Muda na Gharama ya Huduma Zinazotolewa na Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC), Tanzania, 2019

Huduma	Muda	Gharama *
Fomu ya Maombi	Mara Moja	Dola 100
Mwongozo wa Uwekezaji	Mara Moja	Bure
Uandaaji wa Sheria ya Uwekezaji	Mara Moja	Bure
Hati za Motisha	3 W/days	Dola 1,000
Usajili wa Kodi ya ongezeko la thamani (VAT)	Siku 1	Bure
Kibali cha Kodi	Siku 1	Bure
Namba ya Mlipa Kodi (TIN)	Siku 1	Bure
Kibali cha Forodha cha orodha ya bidhaa zitakazoingizwa nchini	Siku 7	Bure
Kuchunguza Jina la Biashara	Siku 1	Bure
Leseni za Biashara	Siku 1	Tsh 167,200 – 512,200
Usajili wa Kampuni	Siku 1	Tsh 142,200 - 500,000
Leseni za Viwanda/Biashara	Siku 3	Tsh 800,000
Kibali cha Mkazi Daraja A (Raia wa Afrika ya Mashariki)	Siku 14 (Max)	Dola 1,550
Kibali cha Mkazi Daraja A (Raia wengine)	Siku 14 (Max)	Dola 3,050
Kibali cha Mkazi Daraja B (Raia wa Afrika ya Mashariki)	Siku 14 (Max)	Dola 550
Kibali cha Mkazi Daraja B (Raia wengine)	Siku 14 (Max)	Dola 2,050
Kibali Maalum (Adhabu)	Siku 1	Dola 600
Kibali cha Mkazi – Diaspora (Daraja A pekee)	Siku 14 (Max)	Dola 1,050
Kibali cha Kazi Daraja A-Kamishina wa Kazi	Siku 14 (Max)	Dola 1,000
Kibali cha Kazi Daraja B- Kamishina wa Kazi	Siku 14 (Max)	Dola 500
Kibali cha Kazi Daraja C- Kamishina wa Kazi	Siku 14 (Max)	Dola 1,000
Uhusiano na Taasisi za Serikali	Siku 7	Bure

Chanzo: Kituo cha Uwekezaji Tanzania

Tanbihi: *Asilimia 10 ya gharama zote za huduma inaliipwa kwa TIC kama ada ya kiutawala

Miradi ya Uwekezaji Iliyosajiliwa, Mwaka 2022

Sekta	Miradi Iliyosajiliwa				Ajira Zilizozalishwa	Thamani (Dola za Marekani Milioni)
	Wazawa	Wageni	Ubia	Jumla		
Kilimo	7	13	9	29	3,199	78.4
Utalii	4	9	10	23	1,109	66.3
Uzalishaji Viwandani	46	56	39	141	23,341	3,277
Ujenzi Majengo ya Biashara	9	3	2	14	772	184.2
Usafirishaji Mizigo	28	17	13	58	9,838	647.7
Huduma	1	8	4	13	1,271	28.7
Rasilimali Watu	2	2	5	9	1,038	46.4
Mawasiliano	0	2	0	2	85	176.9
Nishati	0	1	0	1	3	10
Miundombinu ya Kiuchumi	2	1	0	3	233	22.1
Jumla	99	112	82	293	40,889	4,537.7

Chanzo: Kituo cha Uwekezaji Tanzania

9.0 Utafiti wa Mapato na Matumizi ya Kaya Binafsi (HBS)

Viashiria Muhimu Kutoka Tafiti za Mapato ya Matumizi ya Kaya Binafsi, Tanzania Bara 2007, 2011/12 na 2017-18

Kiashiria (asilimia)	2007	2011/12	2017-18
Maji, Makazi, Usafi na Mawasiliano			
Kaya ambazo zina paa la kisasa	55	68	84
Kaya ambazo zina kuta za kisasa	35	46	79
Kaya zenye umeme	13	18	29
Kaya zinazotumia vyanzo salama vya maji msimu wa kiangazi	52	61	73
Kaya zilizopo umbali wa kilomita moja kutoka chanzo kikuu cha maji msimu wa kiangazi	57	71	77
Kaya zenye kutumia choo cha aina yoyote	93	88	93
Kaya zinazomiliki redio	66	55	43
Kaya zinazomiliki simu za mkononi	25	57	78
Elimu na Afya			
Wanaume watu wazima wenye elimu yoyote	83	87	87
Wanawake watu wazima wenye elimu yoyote	71	76	78
Watu wazima wanaojua kusoma na kuandika	73	77	79
Kiwango halisi cha uandikishaji wanafunzi shule za msingi	84	78	83
Watoto wenye umri wa miaka 7-13 wanaosoma	86	82	83
Kiwango halisi cha uandikishaji shule za sekondari (Kidato I – IV)	15	29	34
Kaya zilizomo ndani ya 6 km kutoka kituo cha kutolea huduma za msingi	76	-	-

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Utafiti wa Mapato na Matumizi ya kaya 2007, 2011/1 na 2017-18

Tanbihi: Kwa kawaida HBS hufanyika kila baada ya miaka mitano

Asilimia 81 ya watu maskini Tanzania Bara wanaishi vijijini kama inavyoonekana katika mchoro.

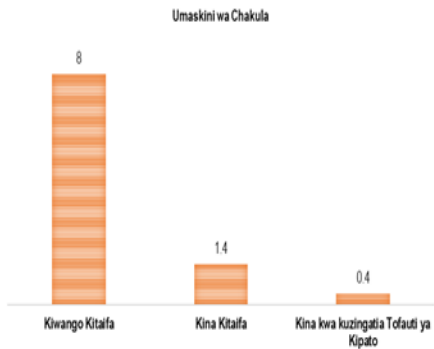
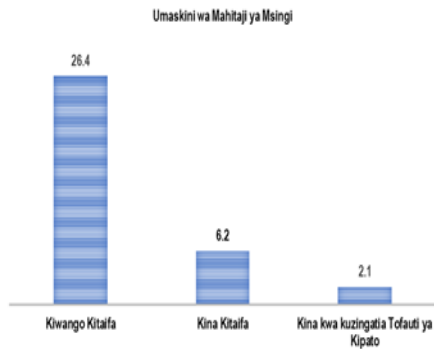
Mgawanyo (asilimia) wa Maskini wa Mahitaji ya Msingi kwa Eneo, Tanzania Bara, HBSs 2011-12 na 2017-18

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Matokeo ya Viashiria Muhimui 2011/12 and 2017-18

Kiwango cha Umaskini kwa Aina ya Umaskini; Tanzania Bara, 2017-18

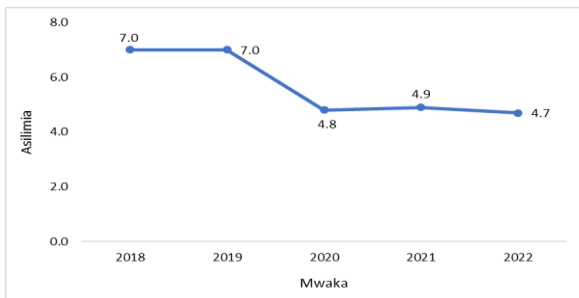

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu; Matokeo ya Viashiria Muhimui 2017-18

10.0 Viashiaria vya Uchumi

Ukuaji wa Pato la Taifa Tanzania Bara umekuwa ukiongezeka kwa wastani wa asilimia 5.7 kwa mwaka kuanzia mwaka 2018 hadi 2022

Kiwango cha Ukuaji wa Pato la Taifa kwa Bei za Mwaka 2015, Tanzania Bara, 2018-2022

Pato la Taifa (TZS Bilioni), Tanzania, 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021r	2022p
Tanzania Bara					
Bei za soko za miaka husika	123,989	134,384	145,434	156,375	170,256
Bei za mwaka wa 2015	115,181	123,194	129,140	135,478	141,873
Ukuaji wa Pato la Taifa kwa bei za 2015	7.0	7.0	4.8	4.9	4.7
Tanzania Zanzibar					
Bei za soko za miaka husika	3,733	4,136	4,209	4,633	5,400
Bei za mwaka wa 2015	2,875	3,078	3,116	3,275	3,499
Ukuaji wa Pato la Taifa kwa bei za 2015	7.1	7.0	1.3	5.1	6.8

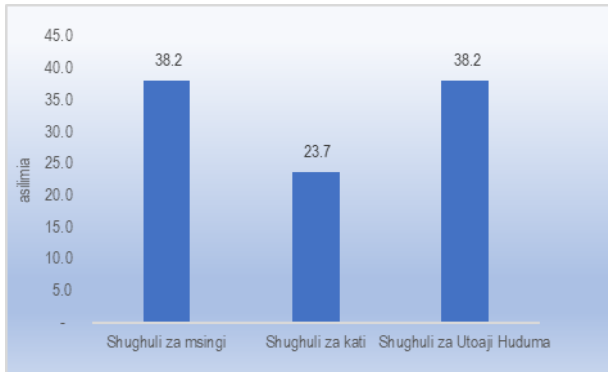
Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali Zanzibar

Wastani wa Pato la Taifa kwa Mtu kwa Bei za Soko za Miaka husika, Tanzania, 2018 - 2022

	2018	2019	2020	2021r	2022p
Tanzania Bara					
"000' THS	2,356	2,476	2,599	2,709	2,845
Dola ya marekani	1,036	1,077	1,127	1,173	1,229
Tanzania Zanzibar					
"000' THS	2,367	2,551	2,526	2,704	2,859
Dola ya marekani	1,046	1,115	1,115	1,171	1,235

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali Zanzibar

Mchango wa Shughuli za Kiuchumi kwenye Pato la Taifa kwa bei za soko, Tanzania Bara, 2022

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Tanbihi: Shughuli za Msingi zinajumuisha kilimo na madini.

Shughuli za kati zinahusisha uzalishaji bidhaa viwandani, umeme, maji na ujenzi

Shughuli za Huduma zinahusisha biashara ya jumla, biashara ya rejareja, habari na mawasiliano, uchukuzi na shughuli nyingine zote za utoaji wa huduma.

Mchango umepatikana kabla ya kujumuisha taarifa za kodi na ruzuku

Pato la Mkoa kwa Bei za Soko za Miaka Husika; Tanzania Bara, 2018 – 2022

Mkoa/Mwaka	TZS. Milioni				
	2018	2019	2020	2021	2022
Dodoma	3,711,820	4,140,857	4,560,732	4,826,543	5,302,714
Arusha	5,750,611	6,305,241	6,798,976	7,349,420	8,000,845
Kilimanjaro	5,515,576	6,022,929	6,483,869	6,952,509	7,585,559
Tanga	5,766,879	6,291,789	6,820,568	7,256,464	7,920,074
Morogoro	5,934,100	6,453,149	7,013,998	7,493,495	8,148,006
Pwani	2,406,406	2,621,105	2,922,680	3,142,654	3,429,828
Dar es Salaam	21,639,166	22,960,247	24,747,504	26,610,105	29,029,311
Lindi	2,424,763	2,661,881	2,898,349	3,126,171	3,384,446
Mtwara	3,404,903	3,656,737	3,946,260	4,243,272	4,686,258
Ruvuma	4,699,822	5,108,749	5,506,421	5,911,176	6,393,738
Iringa	3,977,105	4,170,649	4,534,316	4,914,312	5,358,734
Mbeya	7,010,401	7,542,355	8,178,235	8,793,763	9,504,162
Singida	2,317,622	2,514,010	2,709,704	2,923,329	3,190,951
Tabora	4,519,159	4,974,309	5,361,516	5,774,727	6,284,416
Rukwa	2,645,883	2,891,062	3,116,106	3,360,319	3,588,020
Kigoma	3,475,082	3,764,348	4,057,370	4,372,426	4,728,334
Shinyanga	4,459,973	4,888,926	5,198,310	5,465,037	5,969,341
Kagera	3,114,224	3,438,102	3,705,729	3,994,319	4,352,006
Mwanza	8,926,972	9,628,182	10,435,462	11,178,076	12,214,570
Mara	4,428,808	4,907,067	5,289,040	5,706,477	6,129,729
Manyara	4,195,818	4,517,178	4,868,801	5,273,972	5,789,557
Njombe	2,088,356	2,422,464	2,611,032	2,836,592	3,093,582
Katavi	1,664,552	1,814,339	1,955,570	2,102,755	2,297,085
Simiyu	2,125,966	2,260,172	2,527,510	2,875,382	3,076,659
Geita	5,526,004	5,968,013	6,530,116	7,040,962	7,710,661
Songwe	2,259,437	2,459,984	2,651,473	2,851,034	3,087,036
Tanzania Bara	123,989,406	134,383,846	145,429,645	156,375,288	170,255,623

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Mchango wa Pato la Mkoa kwenye Pato la Taifa kwa Bei za Soko za Miaka husika; Tanzania Bara, 2018 - 2022

Mkoa/Mwaka	Asilimia				
	2018	2019	2020	2021r	2022p
Dodoma	2.99	3.08	3.14	3.09	3.11
Arusha	4.64	4.69	4.68	4.70	4.70
Kilimanjaro	4.45	4.48	4.46	4.45	4.46
Tanga	4.65	4.68	4.69	4.64	4.65
Morogoro	4.79	4.80	4.82	4.79	4.79
Pwani	1.94	1.95	2.01	2.01	2.01
Dar es Salaam	17.45	17.09	17.02	17.02	17.05
Lindi	1.96	1.98	1.99	2.00	1.99
Mtwara	2.75	2.72	2.71	2.71	2.75
Ruvuma	3.79	3.80	3.79	3.78	3.76
Iringa	3.21	3.10	3.12	3.14	3.15
Mbeya	5.65	5.61	5.62	5.62	5.58
Singida	1.87	1.87	1.86	1.87	1.87
Tabora	3.64	3.70	3.69	3.69	3.69
Rukwa	2.13	2.15	2.14	2.15	2.11
Kigoma	2.80	2.80	2.79	2.80	2.78
Shinyanga	3.60	3.64	3.57	3.49	3.51
Kagera	2.51	2.56	2.55	2.55	2.56
Mwanza	7.20	7.16	7.18	7.15	7.17
Mara	3.57	3.65	3.64	3.65	3.60
Manyara	3.38	3.36	3.35	3.37	3.40
Njombe	1.68	1.80	1.80	1.81	1.82
Katavi	1.34	1.35	1.34	1.34	1.35
Simiyu	1.71	1.68	1.74	1.84	1.81
Geita	4.46	4.44	4.49	4.50	4.53
Songwe	1.82	1.83	1.82	1.82	1.81
Tanzania Bara	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Wastani wa Pato la Mkoa kwa Mtu kwa Bei za Soko za Miaka Husika; Tanzania Bara, 2018 – 2022

Mkoa/Mwaka	TZS				
	2018	2019	2020	2021r	2022p
Dodoma	1,488,903	1,612,161	1,722,715	1,768,179	1,718,522
Arusha	2,875,439	3,072,951	3,231,339	3,408,014	3,395,577
Kilimanjaro	2,958,478	3,158,363	3,322,927	3,481,561	4,074,022
Tanga	2,467,586	2,630,576	2,784,775	2,891,668	3,028,018
Morogoro	2,285,610	2,423,747	2,569,175	2,676,956	2,548,558
Pwani	1,901,540	2,023,602	2,204,379	2,315,421	1,693,787
Dar es Salaam	4,204,172	4,352,394	4,581,332	4,814,881	5,392,046
Lindi	2,464,847	2,650,117	2,825,452	2,983,606	2,834,478
Mtwara	2,390,944	2,520,014	2,668,422	2,814,912	2,866,306
Ruvuma	2,974,926	3,159,417	3,326,252	3,487,302	3,458,329
Iringa	3,631,489	3,716,722	3,944,664	4,174,127	4,492,839
Mbeya	3,385,993	3,530,050	3,709,719	3,866,689	4,055,102
Singida	1,436,970	1,516,212	1,589,100	1,666,313	1,589,073
Tabora	1,574,333	1,672,359	1,740,038	1,809,582	1,852,892
Rukwa	2,213,110	2,346,719	2,453,532	2,565,115	2,329,098
Kigoma	1,328,294	1,390,685	1,448,585	1,508,478	1,913,556
Shinyanga	2,379,021	2,528,187	2,607,513	2,660,383	2,663,340
Kagera	1,030,505	1,099,170	1,144,327	1,191,182	1,455,862
Mwanza	2,527,185	2,618,987	2,727,104	2,805,888	3,301,349
Mara	2,004,763	2,135,070	2,211,280	2,291,615	2,584,186
Manyara	2,396,427	2,494,398	2,599,321	2,722,120	3,059,208
Njombe	2,599,724	2,952,946	3,117,438	3,317,916	3,476,146
Katavi	2,254,766	2,352,353	2,426,606	2,496,740	1,992,340
Simiyu	1,014,879	1,029,012	1,096,901	1,188,914	1,437,357
Geita	2,467,022	2,555,747	2,681,993	2,772,999	2,589,549
Songwe	1,879,076	1,983,906	2,073,326	2,161,407	2,295,728
Tanzania Bara	2,356,348	2,476,430	2,598,534	2,708,999	2,844,641

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Fahirisi za Bei za Taifa (2020 =100), Tanzania Bara, 2018 – 2022

Mwaka	2018	2019	2020	2021	2022
Fahirisi	93.59	96.82	100.00	103.69	108.20
Mfumuko wa Bei (asilimia)	3.5	3.4	3.3	3.7	4.3

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Fahirisi za Bei za Tanzania Zanzibar (Julai 2022=100), 2018-2022

Mwaka	2018	2019	2020	2021	2022
Fahirisi	87.6	89.9	93.0	94.6	99.4
Mfumuko wa Bei (asilimia)	3.9	2.7	3.4	1.7	5.1

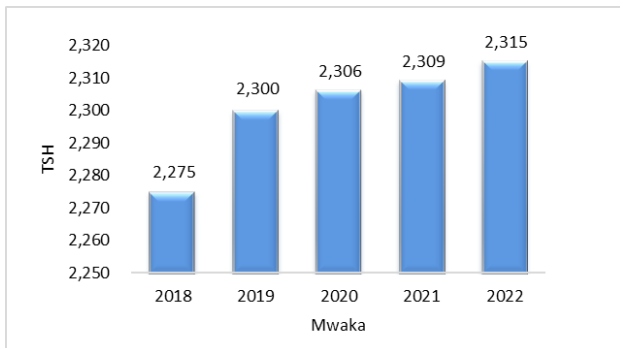
Chanzo: Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali Zanzibar

Viwango vya Mfumuko wa Bei kila Mwezi kwa Aina ya Matumizi, Tanzania Bara, 2022

Aina	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Okt	Nov	Des
Mfumuko wa Bei wa Taifa	4.0	3.7	3.6	3.8	4.0	4.4	4.5	4.6	4.8	4.9	4.9	4.8
Chakula	6.3	6.1	6.5	6.6	5.5	5.9	6.5	7.8	8.3	9.1	9.5	9.7
Nishati	7.3	5.8	6.3	9.9	13.5	12.9	11.2	9.6	7.9	8.7	7.7	7.9
Bidhaa zisizo chakula	3.1	2.7	2.4	2.6	3.4	3.9	3.8	3.4	3.5	3.3	3.1	2.9
Bidhaa zisizo chakula na zisizo nishati	3.3	3.0	2.7	2.8	3.0	3.4	3.5	3.2	3.3	3.0	2.7	2.5

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Mwenendo wa Viwango vya Ubadilishaji Kati ya Shilingi na Dola ya Marekani Shs/Dola Wastani wa Mwaka (TSH /1 Dola), Tanzania, 2018 – 2022

Chanzo: Benki Kuu

Matumizi ya Mwisho na Urari wa Biashara

Matumizi ya Mwisho kwa Bei ya Soko (Tsh Bilioni), Tanzania Bara, 2018 – 2022

Aina ya Matumizi	2018	2019	2020	2021r	2022p
Matumizi ya Kaya	76,845	81,288	88,744	95,132	104,847
Matumizi ya Serikali	10,468	10,865	11,264	11,862	12,414

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Matumizi ya Mwisho kwa Bei za Mwaka 2015 (Tsh Bilioni), Tanzania Bara, 2018 – 2022

Aina ya Matumizi	2018	2019	2020	2021r	2022p
Matumizi ya kaya	67,243	69,092	72,773	76,388	78,059
Matumizi ya Serikali	9,966	10,197	10,457	10,804	11,136

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Kima cha Chini cha Mshahara kwa Serikali na Taasisi Zisizo za Serikali kwa Sekta, Tanzania Bara, 2022

Sekta	Kima cha Chini cha Mshahara kwa Mwezi (TSH)
Serikali	300,000
Taasisi zisizo za Serikali	
Huduma za Kilimo	
Huduma za Kilimo	140,000
Huduma za Afya	
Huduma za Afya	195,000
Huduma za Mawasiliano	
Huduma za Mawasiliano ya Simu	500,000
Utangazaji huduma za posta na barua	225,000
Huduma za Nyumbani na Ukarimu	
Wafanyakazi wa Ndani walioajiriwa na Wanadiplomasia na Wafanyabiashara Wakubwa	250,000
Wafanyakazi wa Ndani Walioajiriwa na Maafisa wenye Stahili	200,000
Wafanyakazi wa Ndani ambao hawaishi kwenye Kaya ya Mwajiri tofauti na Walioajiriwa na Wanadiplomasia, Wafanyabiashara Wakubwa na Maafisa wenye Stahili	120,000
Wafanyakazi Wengine ambao Hawajatajwa japo juu	60,000
Wafanyakazi katika Hoteli za Kitalii	300,000
Hoteli za Kati	180,000
Migahawa, Nyumba za Kulala Wageni na Baa	150,000
Huduma ya Ulinzi Binafsi	
Kampuni za Kimataifa	220,000
Kampuni Ndogo	148,000
Huduma ya Nishati	
Kampuni za Kimataifa	592,000
Kampuni Ndogo	225,000

Inaendelea...: Kima cha Chini cha Mshahara kwa Taasisi Zisizo za Serikali kwa Sekta, Tanzania Bara, 2022

Sekta	Kima cha Chini cha Mshahara kwa Mwezi (TSH)
Huduma za Usafirishaji	
Huduma za Anga	390,000
Utoaji na usafirishaji wa Mizigo	360,000
Usafiri kwa Njia ya Ardhi	300,000
Huduma za Ujenzi	
Mkandarasi Daraja I	420,000
Mkandarasi Daraja II-IV	360,000
Mkandarasi Daraja V-VII	320,000
Uchimbaji wa Madini	
Wachimbaji na watafutaji Madini Walio na Leseni	500,000
Wachimbaji Wadogo Walio na Leseni	300,000
Wafanyabiashara Wakubwa walio na Leseni	450,000
Mawakala Walio na Leseni	250,000
Huduma za Shule Binafsi (Shule za Awali, Msingi na Sekondari)	
Huduma za Shule Binafsi (Shule za Awali, Msingi na Sekondari)	207,000
Biashara, Viwanda na Huduma za Kibiashara	
Biashara, Viwanda na biashara za Kimataifa	150,000
Taasisi za Kifedha	592,000
Huduma za Uvuvi na Vyombo vya Majini	
Huduma za Uvuvi na Vyombo vya Majini	238,000
Sekta Nyingine Ambazo Hazikutajwa kwenye Tangazo la Mishahara	
Sekta Nyingine Ambazo Hazipo kwenye Tangazo la Mishahara	150,000

Chanzo: Ofisi ya Waziri Mkuu, Sera, Bunge, Kazi, Vijana, Ajira na Walemavu

11.0 Biashara ya Nje

Thamani ya Biashara Baina ya Tanzania na Nchi za Nje, 2018 – 2022

Tsh Billioni

Aina	2018	2019	2020	2021r	2022p
Bidhaa Zilizouzwa Nje (FoB)	10,064	11,379	13,883	14,385	15,638
Bidhaa Zilizoagizwa kutoka Nje (CIF)	18,789	20,939	19,632	24,862	36,239
Urari wa Biashara	-8,725	-9,560	-5,749	-10,477	-20,602

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Bidhaa Asilia Zilizouzwa Nchi za Nje, Tanzania, 2018 – 2022

Tsh Bilioni

Bidhaa iliyouzwa	2018	2019	2020	2021r	2022p
Kahawa	337.5	349.4	331.5	354.8	369.4
Pamba	157.2	212.3	199.8	185.9	237.1
Katani	46.9	53.8	40.1	46.1	55.8
Chai	103.3	104.0	74.0	75.2	68.8
Tumbaku	609.7	389.5	339.4	291.4	409.5
Koroshu	287.9	821.9	824.6	363.0	520.4
karafuu	0.7	20.8	38.9	118.4	96.6
Almasi	184.2	185.0	46.1	19.4	143.8
Dhahabu	3,435.6	5,043.1	6,752.4	6,257.3	6,499.1
Jumla	5163.0	7179.9	8646.8	7711.5	8400.5

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Bidhaa Zilizozalishwa Kulingana na Mgawanyo wa Kimataifa (SITC), Tanzania, 2018 – 2022

Tsh Bilioni

Aina	2018	2019	2020	2021	2022
Vyakula na Wanyama hai	280.0	278.7	646.5	793.1	1,329
Vinywaji na Tumbaku	169.7	170.3	190.0	253.5	325
Bidhaa ghafi isipokua mafuta	103.2	112.4	142.4	164.6	192
<i>Mafuta ya kuchimba, vilainishi na bidhaa zinazolingana</i>	4,034.0	4,425.4	3,189.3	5,099.8	9,008
Mafuta yanayotokana na wanyama na mbogamboga, samli na nta	947.7	748.2	767.4	1,062.4	1,015
Kemikali na Bidhaa zinazohusiana ambazo hazikutajwa popote	2,611.5	2,653.1	3,125.5	3,603.5	5,593
Bidhaa zilizozalishwa viwandani kulingana na malighafi zilizotumika	4,980.6	5,530.2	5,230.0	6,630.3	8,364
Mitambo na Vifaa vya usafiri	5,626.1	6,409.9	5,685.2	6,690.1	9,473
Bidhaa nyinginezo zilizozalishwa viwandani	36.3	610.9	655.5	619.0	940
Jumla	18,789.1	20,939.1	19,631.8	24,916.3	36,239

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

12.0 Viashiria vya Utendaji kwa Baadhi ya Shughuli za Kiuchumi

12.1 Mifugo

Uzalishaji wa Bidhaa za Mifugo, Tanzania Bara, 2018/19 – 2022/23

Bidhaa	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Maziwa ('000' lita) kwa					
Ng'ombe wa kienyeji	1,874,923	2,101,789	2,170,461	2,345,650	2,400,000
Ng'ombe wa kisasa	803,538	900,766	930,923	1,102,422	1,200,000
Jumla	2,678,461	3,002,555	3,101,384	3,448,072	3,600,000
Uzalishaji wa nyama (tani)					
Ng'ombe	479,071	486,736	508,355	526,351	544,984
Mbuzi/ Kondoo	94,453	95,964	102,137	107,791	113,782
Nguruwe	37,773	38,377	41,468	44,420	47,583
Kuku	79,332	80,601	86,206	91,404	96,916
Jumla	690,629	701,679	738,166	769,967	803,264
Uzalishaji wa Mayai (namba '000')					
Mayai	3,575,621	4,051,179	4,510,345	4,979,772	5,500,000

Chanzo: Wizara ya Mifugo na Uvuvi 2022

12.2 Madini

Uzalishaji wa baadhi ya Madini, Tanzania Bara, 2018 – 2022

Aina ya Madini	Kipimo	2018	2019	2020	2021	2022
Almasi	Karati	381,302	416,750	147,191	62,545	442,016
Dhahabu	Kilo	39,304	48,408	55,508	59,638	56,943
Vito vya Thamani	Kilo	284,321	1,929,714	23,564,525	3,851,780	12,752,080
Chumvi	Tani	36,392	99,510	83,974	112,995	181,818
Phosphate	Tani	0	0	28,376	24,493	26,597
Jasi	Tani	241,260	256,529	443,926	598,053	604,408
Makaa ya Mawe	Tani	627,652	712,136	689,989	976,319	2,511,419
Pozzolana	Tani	91,645	263,064	160,078	216,934	226,038
Kaolin	Tani	129,383	15,343	98,454	100,950	46,973
Madini ya Fedha	Kilo	12,262	12,607	13,187	9,324	13,602
Shaba	Paundi	0	0	3,761,086	3,352,630	6,827,931
Bauxite	Tani	10,796	0	25,995	38,142	40,921

karati= 0.205 gm;

Chanzo: Hali ya Uchumi, 2022

Mapato yatokanayo na Mitambo ya Gesi ya SongoSongo na Mnazi Bay (Dola), Tanzania Bara, 2018 – 2022

Mwaka	Songsongo	Mnazi Bay	Jumla
2018	22,406,171.00	40,683,088.00	63,089,259.00
2019	28,097,086.00	35,952,953.00	64,050,039.00
2020	20,995,963.00	34,122,450.00	55,118,413.00
2021	16,018,066.00	42,886,054.00	58,904,120.00
2022	26,933,872.00	44,355,811.00	71,269,683.00

Chanzo: Shirika la Maendeleo la Petrol Tanzania

12.3 Utengenezaji wa Bidhaa Viwandani

Uzalishaji wa Baadhi ya Bidhaa Zilizotengenezwa Viwandani, Tanzania Bara, 2018 -2022

Bidhaa	Kipimo	2018	2019	2020	2021r	2022p
Konyagi	Lita milioni	29	32	33	22	22
Bia	Lita milioni	413	391	386	380	456
Kibuku	Lita milioni	21	20	22	22	24
Sigara	vipande milioni	7,921	8,369	7,320	7,021	12,201
Vitambaa	kilometa za mraba milioni	53	45	53	65	49
Rangi	Lita '000	47,928	58,024	48,261	62,785	64,028
Saruji	tani' 000	4,459	6514	6,496	6,531	7,598
Nondo	tani' 000	275	273	278	294	312
Bati	tani' 000	84	101	108	120	129

Tanbihi: r – takwimu imebadilika, p – takwimu za awali

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Uzalishaji wa Baadhi ya Bidhaa Zilizotengenezwa Viwandani, Tanzania Zanzibari, 2018 -2022

Bidhaa	Kipimo	2018	2019	2020	2021	2022
*Vinywaji	Lita Milioni	20	22	22	22	23
Mikate	'000	209	231	237	239	241
Tambi	Tani	295	373	387	380	282
Milango ya UPVC	Idadi	239	222	40	-	-
Madirisha ya UPVC	Idadi	121	111	150	-	-
Nguo zilizozakshiwa (Dish Dash)	Kipande	2,973	2,971	1,392	4,125	5,913
Vito vya dhahabu/Fedha	gramu	5,684	5,282	8,315	20,369	20,037

Chanzo: Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali -Zanzibar

* Inajumuisha maji ya chupa na juisi

12.4 Umeme

Uwezo wa Mitambo, Kiasi cha Umeme kilichoalishwa na Mauzo ya Umeme, Tanzania, 2018 – 2022

Kipengele	Kundi	Kipimo	2018	2019	2020	2021r	2022p
Uwezo wa Mitambo	Gridi ya Taifa	Megawati	1,554.0	1,565.7	1,573.7	1,682.7	1,777.1
Mahitaji ya juu	Gridi ya Taifa	Megawati	1,116.6	1,120.1	1,180.5	1,307.4	1,354.6
Uzalishaji	Gridi ya Taifa Nje ya Gridi ya Taifa	Gigawati kwa saa	7,154.1	7,616.4	7,677.2	8,356.5	7,836.1
		Gigawati kwa saa	83.0	75.3	71.4	80.3	84.6
		Gigawati kwa saa	117.5	113.2	114.3	144.0	154.5
Mauzo	Wateja Wadogo - (D1)	Gigawati kwa saa	319.8	307.2	314.0	339.9	351.0
	Wateja wa Kati- (T1)	Gigawati kwa saa	2,481.9	2,655.9	2,632.6	2,900.0	3,063.1
	Wateja Wakubwa - (T2, T3 na T8)	Gigawati kwa saa	3,075.0	3,198.1	3,165.8	3,527.0	3,730.6
	Zanzibari - (T5)	Gigawati kwa saa	414.0	481.5	509.9	546.3	584.9

Chanzo: Shirika la Umeme Tanzania

12.5 Usafirishaji

Mtandao wa Barabara (km) kwa Hali na Aina ya Barabara, Tanzania Bara, 2018 – 2022

Mwaka	Barabara za Taifa				Barabara za Mijini na Vijijini		Jumla ya mtandao wa barabara
	Barabara Kuu		Barabara za Mikoa		Barabara za mikoa zinazounganisha wilaya na miji mikuu		
	Lami	Zizizo na Lami	Lami	Zizizo na Lami	Lami	Zizizo na Lami	
2018	7,989	2,500	1,516	20,845	na	na	32,850
2019	7,990	2,492	1,517	21,179	na	na	33,178
2020	8,172	2,472	1,651	21,354	na	na	33,649
2021	9,058	3,157	2,128	22,018	2,474	141,956	180,792
2022	9,332	2,891	2,344	22,193	na	na	36,760

Chanzo: Wakala wa Barabara (TANROADS)

Tanbihi: na-data haikupatikana

Umbali wa Bararbara (km), Tanzania Bara, Machi, 2017

	DSM	Arusha	Babati	Bariadi	Bukoba	Dodoma	Geita	Iringa	Kibaha	Kigoma	Lindi	Mbeya	Morogoro
DSM		646	814	1,127	1,433	451	1,228	492	35	1,258	452	822	192
Arusha	646		168	762	1,068	425	863	689	611	1,090	1,098	1,020	621
Babati	814	168		594	900	257	695	521	779	922	1,266	851	516
Bariadi	1,127	762	594		654	676	376	940	1,092	761	1,579	899	935
Bukoba	1,433	1,068	900	654		982	298	1,246	1,398	551	1,885	1,205	1,241
Dodoma	451	425	257	676	982		777	264	416	807	903	594	259
Geita	1,228	863	695	376	298	777		1,041	1,193	514	1,680	1,000	1,036
Iringa	492	689	521	940	1,246	264	1,041		457	1,071	944	330	300
Kibaha	35	611	779	1,092	1,398	416	1,193	457		1,223	487	787	157
Kigoma	1,258	1,090	922	761	551	807	514	1,071	1,223		1,710	860	1,066
Lindi	452	1,098	1,266	1,579	1,885	903	1,680	944	487	1,710		1,068	644
Mbeya	822	1,020	851	899	1,205	594	1,000	330	787	860	1,068		630
Morogoro	192	621	516	935	1,241	259	1,036	300	157	1,066	644	630	
Moshi	566	80	248	842	1,148	505	943	769	531	1,170	1,018	1,100	541
Mpanda	1,383	1,581	1,413	695	720	1,155	684	891	1,348	299	1,629	561	1,191
Mtwara	556	1,202	1,370	1,683	1,989	1,007	1,784	1,048	591	1,814	104	1,122	748
Musoma	1,370	499	513	164	634	919	337	1,183	1,335	851	1,822	1,142	1,178
Mwanza	1,152	787	619	230	416	701	119	965	1,117	633	1,604	924	960
Njombe	710	907	739	1,158	1,464	482	1,259	218	675	1,089	839	229	518
Shinyanga	989	624	456	138	516	538	239	802	954	622	1,441	761	797
Singida	696	331	163	431	737	245	532	509	661	759	1,148	603	504
Songea	947	1,144	976	1,396	1,671	720	1,496	455	912	1,326	602	466	755
Swanga	1,150	1,348	1,179	928	954	922	917	658	1,115	532	1,396	328	958
Tabora	829	661	493	332	638	378	433	642	794	429	1,281	567	637
Tanga	354	435	603	1,197	1,503	588	1,298	629	319	1,525	806	959	329
Vwawa	893	1,091	922	970	1,276	665	1,071	401	858	789	1,139	71	701

Chanzo: Wakala wa Bararbara (TANROADS)

Inaendelea. Umbali wa barabara kwa kilomita Tanzania Bara, Machi, 2017

	Moshi	Mpanda	Mtwara	Musoma	Mwanza	Njombe	Shinyanga	Singida	Songea	Swanga	Tabora	Tanga	Vwawa
DSM	566	1,383	556	1,370	1,152	710	989	696	947	1,150	829	354	893
Arusha	80	1,581	1,202	499	787	907	624	331	1,144	1,348	661	435	1,091
Babati	248	1,413	1,370	513	619	739	456	163	976	1,179	493	603	922
Bariadi	842	695	1,683	164	230	1,158	138	431	1,396	928	332	1,197	970
Bukoba	1,148	720	1,989	634	416	1,464	516	737	1,671	954	638	1,503	1,276
Dodoma	505	1,155	1,007	919	701	482	538	245	720	922	378	588	665
Geita	943	684	1,784	337	119	1,259	239	532	1,496	917	433	1,298	1,071
Iringa	769	891	1,048	1,133	965	218	802	509	455	658	642	629	401
Kibaha	531	1,348	591	1,335	1,117	675	954	661	912	1,115	794	319	858
Kigoma	1,170	299	1,814	851	633	1,089	622	759	1,326	532	429	1,525	789
Lindi	1,018	1,629	104	1,822	1,604	839	1,441	1,148	602	1,396	1,281	806	1,139
Mbeya	1,100	561	1,122	1,142	924	229	761	603	466	328	567	959	71
Morogoro	541	1,191	748	1,178	960	518	797	504	755	958	637	329	701
Moshi		1,104	1,122	579	867	987	704	411	1,224	1,428	741	355	1,171
Mpanda	1,104		1,683	938	720	790	557	693	1,027	233	363	1,520	490
Mtwara	1,122	1,683		1,926	1,708	893	1,545	1,252	656	1,450	1,385	910	1,193
Musoma	579	938	1,926		218	1,401	381	674	1,638	1,171	575	933	1,213
Mwanza	867	720	1,708	218		1,183	163	456	1,420	953	357	1,222	995
Njombe	987	790	893	1,401	1,183		1,020	727	237	557	796	847	300
Shinyanga	704	557	1,545	381	163	1,020		293	964	790	194	1,059	832
Singida	411	693	1,252	674	456	727	293		964	931	330	766	674
Songea	1,224	1,027	656	1,638	1,420	237	1,257	964		794	1,033	1,084	537
Swanga	1,428	233	1,450	1,171	953	557	790	931	794		596	1,287	257
Tabora	741	363	1,385	575	357	796	194	330	1,033	596		1,096	638
Tanga	355	1,520	910	933	1,222	847	1,059	766	1,084	1,287	1,096		1,030
Vwawa	1,171	490	1,193	1,213	995	300	832	674	537	257	638	1,030	

Chanzo: Wakala wa Barabara (TANROADS)

Tanbihi:

1. Umbali uliooneshwa juu ni kwa njia zilizoainishwa katika jedwali linalofuata
2. Umbali kwa vituo vyenye njia tofauti unaweza kupatikana kutoka umbali wa vipande vya njia kuelekea vituo hivyo

NJIA	KUPITIA	NJIA	KUPITIA	NJIA	KUPITIA
DSM - Kigoma	Itigi - Tabora	Bukoba - Mbeya	Nzega-Tabora	Kigoma - Njombe	Mpanda-Sumbawanga-Mbeya
DSM - Musoma	Singida-Shinyanga-Mwanza	Bukoba - Njombe	Singida-Dodoma-Iringa	Kigoma - Tabora	Malagarasi
Arusha - Iringa	Babati-Dodoma	Dodoma - Mbeya	Mtera-Iringa	Lindi - Mbeya	Masasi-Songea-Njombe
Arusha - Kigoma	Singida-Nzega-Tabora	Dodoma - Kigoma	Itigi-Tabora	Mbeya - Mtwara	Njombe-Songea-Masasi
Arusha - Mbeya	Babati-Dodoma-Iringa	Geita - Mpanda	Nyakanazi-Kasulu	Mbeya - Singida	Rungwa-Itigi
Arusha - Musoma	Serengeti	Geita - Njombe	Singida-Dodoma-Iringa	Musoma - S'wanga	Tabora-Ipole-Mpanda
Arusha - Mwanza	Babati-Singida-Shinyanga	Iringa - Kigoma	Dodoma-Itigi-Tabora	Musoma - Tanga	Serengeti-Arusha
Babati - Iringa	Dodoma	Iringa - Tabora	Dodoma-Itigi	Mwanza - Tanga	Shinyanga-Singida-Arusha
Babati - Morogoro	Dodoma	Kigoma - Mbeya	Mpanda-Sumbawanga	Singida - S'wanga	Rungwa-Mbeya
Babati - Musoma	Makuyuni-Serengeti	Kigoma - Musoma	Nyakanazi-Geita-Mwanza	Singida - Tabora	Nzega

Chanzo: *Wakala wa Barabara (TANROADS)*

Usafiri wa Majini**Shehena na Abiria Waliosafirishwa Majini, Tanzania Bara, 2018 - 2022**

Aina	2018	2019	2020	2021	2022
Bandari ya Dar es Salaam					
Idadi ya Meli zinazo hudumiwa	1,744	1,516	1,407	1,610	1,586
Shehena/Mizigo ('000 DWT)	14,401	16,405	15,365	17,068	20,077
Abiria ('000)	1,901	2,035	1,307	1,610	2,387
Bandari ya Tanga					
Idadi ya Meli zinazo hudumiwa	144	120	108	156	210
Shehena/Mizigo ('000 DWT)	647	619	633	984	875
Abiria ('000)	46	68	49	92	102
Bandari ya Mtwara					
Idadi ya Meli zinazo hudumiwa	69	132	72	125	251
Shehena/Mizigo ('000 DWT)	363	270	159	204	1,261
Abiria ('000)	0	0	0	0	0

Chanzo: Mamlaka ya Bandari Tanzania

Usafiri wa Anga

Idadi ya Abiria wa Ndani na Kimataifa ('000), Tanzania, 2018 – 2022

Kiwanja	2018	2019	2020	2021	2022
Abiria wa Kimataifa					
Kiwanja cha Kimataifa cha Julius Nyerere	1,186	1,176	404	604	1,072
Kiwanja cha Kimataifa cha Kilimanjaro	455	475	131	150	349
Kiwanja cha Kimataifa cha Abeid Amani Karume	774	922	405	732	977
Viwanja vingine vya Kimataifa	21	21	3	4	7
Jumla	2,436	2,594	943	1,490	2,405
Abiria wa Ndani					
Kiwanja cha Kimataifa cha Julius Nyerere	1,098	1,145	699	881	1,217
Kiwanja cha Kimataifa cha Kilimanjaro	261	302	175	224	297
Kiwanja cha Kimataifa cha Abeid Amani Karume	467	497	251	381	613
Kiwanja cha ndege cha Mwanza	346	296	217	276	320
Arusha	223	229	84	132	272
Bukoba	52	53	40	47	51
Dodoma	46	94	86	116	177
Kigoma	28	31	26	30	32
Moshi	2	1	-	0	0
Ziwa Manyara	29	29	7	13	29
Mafia	24	24	14	16	20
Mtwara	20	18	12	13	21
Pemba	106	112	126	97	101
Shinyanga	-	-	-	0	0
Tabora	12	14	10	10	19
Tanga	24	20	11	14	16
Vingine	197	106	70	96	131
Jumla	2,935	2,971	1,828	2,346	3,316
Jumla ya abiria wa Kimataifa na Ndani	5,371	5,565	2,771	3,836	5,721

Chanzo: Mamlaka ya Viwanja vya Ndege

12.6 Teknolojia ya Habari na Mawasiliano

Huduma za Simu

Idadi ya Wateja na Ujazo wa Simu (*Teledensity*) 100, 2018 – 2022

Mwaka	2018	2019	2020	2021	2022
Simu za Mezani	124,238	76,288	72,469	71,834	84,696
Simu Kiganjani	43,497,261	49,143,053	51,220,233	54,044,384	60,192,231
Jumla	43,621,499	49,219,341	51,292,702	54,116,218	60,276,927
Upenyaji wa huduma ya Simu (%)	81	88	89	91	98

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

Tanbihi:

Upenyaji-uwiano kati ya kadi za simu kwa idadi ya watu (%)

Ujazo wa Simu-Idadi yak aini ya simu za mezani kwa watu 100 kwa eneo

Huduma za Mtandao

Makisio ya Watumiaji wa Huduma za Mawasiliano ya Mtandao, 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Wateja	23,142,960	25,794,560	28,470,506	29,858,759	31,172,544
Upenyaji wa huduma ya Simu (%)	43	46	49	50	50

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

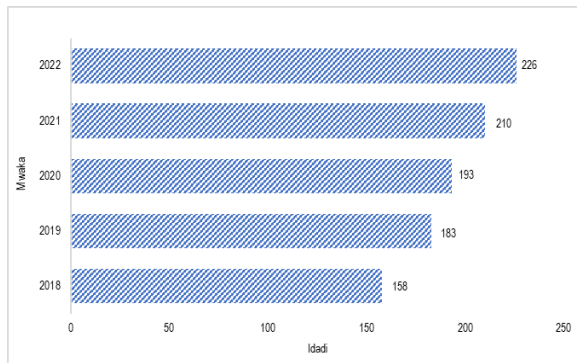
Huduma za Utangazaji

Idadi ya TV za Kidijitali za Minara (DTT), Zilizounganishwa Nyumbani (DTH) na Vituo vya TV, Tanzania, 2018 – 2022

Aina	2018	2019	2020	2021	2022
Vituo vya matangazo ya bure (Free to Air)	30	37	44	50	42
TV za Setalaiti	3	2	2	2	2
DTT&DTH	3	4	4	4	4

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

Idadi ya Vituo vya Redio, 2018 – 2022

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

Idadi ya Wateja Hai wa TV/Visimbusi, 2018 – 2022

Aina	2018	2019	2020	2021	2022
TV za Minara (DTT)	1,626,023	1,432,398	1,472,317	1,613,031	1,667,465
TV za Satelaiti	985,594	1,092,891	1,341,686	1,577,315	1,702,056
TV za Waya (Cable)	158,224	158,224	158,224	158,224	85,082
Jumla	2769,841	2,683,513	2,972,227	3,190,346	3,455,323

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

Huduma za Posta**Idadi ya Watoaji wa Huduma za Posta kwa Aina; 2018 - 2022**

Aina	2018	2019	2020	2021	2022
Umma (Public)	1	1	1	1	1
Kimataifa	6	7	7	7	6
Afrika Mashariki	2	3	3	3	1
Ndani ya Nchi	15	27	29	31	26
Ndani ya Jiji (Intracity)	4	9	15	15	10
Baina ya Majiji (Intercity)	1	45	64	64	33
Jumla	28	92	119	121	77

Chanzo: Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

12.7 Fedha za Serikali

Mapato na Matumizi (Tsh. Billioni) kwa Mwaka Unaoishia Juni 30, Tanzania Bara, 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Jumla ya Mapato ya Ndani	17,945	18,529	21,070	20,595	24,396
Mapato yasiyotokana na kodi (ikiwemo Serikali za Mitaa)	2,753	3,018	3,447	2,970	3,464
Mapato yatokanayo na Kodi	15,191	15,511	17,623	17,624	20,931
Kodi ya Mapato	5,158	5,148	6,524	6,016	7,549
Ushuru wa Forodha na Bidhaa	3,314	3,586	3,782	4,043	4,367
Kodi ya Ongezeko la Thamani	4,479	4,782	5,184	5,218	6,298
Kodi nyingine	2,299	2,131	2,380	2,571	3,713
Marejesho	-58	-135	247	223	996
Jumla ya Matumizi	20,468	22,301	23,510	26,585	31,816
Matumizi ya Kawaida	12,852	13,807	14,201	14,884	15,999
Matumizi ya Maendeleo	7,616	8,494	9,309	11,702	15,817
Fedha za Ndani	5,397	6,536	6,840	9,252	12,387
Fedha za Nje	2,219	1,958	2,469	2,450	3,431

Chanzo: Wizara ya Fedha na Mipango

13.0 Takwimu za Uhalifu Tanzania

Idadi ya Makosa Yaliyoripotiwa kwa Aina, Tanzania, 2018 – 2022

Kosa	2018	2019	2020	2021	2022
Dhidi ya Binadamu					
Mauaji	2,655	2,619	2,225	2,294	2,464
Kubaka	7,617	7,837	7,263	6,305	6,827
Kulawiti	1,201	1,483	1,205	1,296	1,586
Wizi wa Watoto	113	89	84	58	59
Kutupa Watoto	112	148	153	149	169
Kunajisi	34	29	52	0	0
Usafirishaji Haramu wa Binadamu	27	18	19	25	13
Jumla	11,759	12,223	11,001	10,127	11,118
Kuwanzia Mali					
Wizi wa Silaha	35	15	17	11	23
Unyang'anyi katika Barabara Kuu	1	0	0	1	2
Unyang'anyi wa Kutumia Silaha	438	405	297	254	406
Unyang'anyi wa Kutumia Nguvu	2,117	2,122	1,482	1,210	1,061
Uvunjaji	14,741	14,809	12,486	9,852	10,587
Wizi	157	126	87	357	251
Wizi wa Pikipiki	5,236	4,802	4,823	4,335	4,069
Wizi wa Magari	228	184	175	155	125
Wizi wa Mifugo	4,203	4,097	3,707	3,503	3,672
Kuchoma Nyumba Moto	1,137	975	982	788	764
Uhalifu wa Kifedha	1,303	1218	905	752	807
Jumla	29,596	28,753	24,961	21,218	21,767
Dhidi ya Maadili ya Jamii					
Kupatikana na Silaha	349	303	169	195	230
Dawa za Kulevya	702	502	429	537	465
Bangi	6,511	6,483	5903	7,593	8,569
Mashamba ya Bangi	49	31	27	85	87
Mirungi	1028	935	1031	1,302	1,527
Nyara za Serikali	922	1,014	728	817	994
Magendo	308	684	332	364	245
Rushwa	9	5	3	2	7
Pombe ya Moshi	6432	5,611	4,602	6,022	6,722
Kupatikana na Mitambo*	362	374	311	424	596
Kupatikana na Risasi	72	46	63	32	25
Kupatikana na Bomu	2	2	0	6	1
Uvuvi Haramu	525	145	23	208	218
Kupatikana na Mazao ya Misitu	277	334	233	233	239
Kupatikana na Mazao ya Bahari	71	7	11	4	9
Wahamiaji Haramu	1134	1,038	862	1283	1,304
Jumla	18,753	17,514	14,727	19,107	21,238

*Mitambo ya pombe moshi

Makosa ya Uhalifu wa Kifedha, Tanzania, 2018 – 2022

Kosa	2018	2019	2020	2021	2022
Noti Bandia	340	293	78	86	102
Wizi katika Mabenki	0	1	0	0	2
Wizi katika Mashirika ya Umma	83	87	50	31	52
Wizi katika Vyama vya Ushirika	7	11	4	5	7
Wizi katika Serikali za Mitaa	20	21	6	10	12
Wizi katika Serikali Kuu	10	24	23	16	20
Kughushi	843	781	744	604	612
Jumla	1,303	1,218	905	752	807

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Usalama Barabarani

Idadi ya Matukio ya Usalama Barabarani, Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania, 2018 – 2022

Tukio	2018	2019	2020	2021	2022
Matukio ya Usalama Barabarani					
Matukio	3,988	2,924	1,933	1,864	1,720
Matukio Madogo	2,718,732	2,311,538	2,152,533	1,745,917	2,543,482
Jumla	2,722,720	2,314,462	2,154,466	1,747,781	2,545,202
Tukio					
Matukio ya Ajali	3,988	2,924	1,933	1,864	1,720
Ajali zilizosababisha Vifo	1,449	1,208	1,031	1,038	1,064
Watu Waliokufa	1,912	1,536	1,384	1,368	1,545
Watu Waliojeruhiwa	4,194	3,123	2,362	2,452	2,278

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Makosa Makubwa ya Jinai Yaliyoripotiwa kwa Mkoa wa Kipolisi, Tanzania, 2022

Mkoa	Makosa ya Kuwania Mali	Makosa dhidi ya Binadamu	Makosa dhidi ya Maadili ya Jamii	Jumla
Arusha	635	499	1,643	2,777
Ilala	2,360	469	1,383	4,212
Temeke	1,297	506	1,175	2,978
Kinondoni	1,183	671	1,395	3,249
Dodoma	1,303	537	365	2,205
Geita	137	220	107	464
Iringa	497	330	211	1,038
Kagera	868	461	1,169	2,498
Katavi	344	190	289	823
Kigoma	849	409	788	2,046
Kilimanjaro	643	421	1,592	2,656
Lindi	235	184	227	646
Mara	347	260	484	1,091
Manyara	626	254	568	1,448
Mbeya	1597	597	587	2,781
Morogoro	556	294	879	1,729
Mtwara	492	233	798	1,523
Mwanza	383	404	1,321	2,108
Njombe	489	273	49	811
Pwani	702	293	765	1,760
Rufiji	206	175	683	1,064
Rukwa	589	211	397	1,197
Ruvuma	575	173	240	988
Shinyanga	453	403	199	1,055
Simiyu	245	179	365	789
Singida	80	142	366	588
Songwe	269	298	199	766
Tabora	878	391	601	1,870
Tanga	1,074	547	1,067	2,688
Tarime - Rorya	503	148	820	1,471
Wanamaji	3	0	41	44
Reli	60	1	33	94
TAZARA	0	0	1	1
Viwanja vya Ndege	7	1	15	23
Bandari	0	0	24	24
Tanzania Mainland	20,485	10,174	20,846	51,505
Kaskazini Pemba	188	85	26	299
Kaskazini Unguja	151	101	76	328
Kusini Pemba	114	82	27	223
Kusini Unguja	264	122	85	471
Mijini Magharibi	565	554	178	1,297
Tanzania Zanzibar	1,282	944	392	2,618
Tanzania	21,767	11,118	21,238	54,123

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

14.0 Utekelezaji wa Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDGs) Tanzania

	Lengo 1 Komesha Umaskini		Lengo 2 Komesha Njaa		Lengo 3 Afya Bora na Ustawi		Lengo 4 Elimu ya Kiwango cha Juu
	Lengo 5 Usawa wa Kijinsia		Lengo 6 Maji Safi na Usafi		Lengo 7 Nishati nafuu isiyochafua		Lengo 8 Kazi Bora na Ukuaji wa Uchumi
	Lengo 9 Viwanda, Ubunifu na Miundo Mbinu		Lengo 10 Kupunguza Kutokuwepo kwa Usawa		Lengo 11 Miji na Jamii Endelevu		Lengo 12 Kuwajibika Wakati wa Kuzalisha na Kutumia Bidhaa
	Lengo 13 Kushughulikia Mazingira		Lengo 14 Maisha Majini		Lengo 15 Maisha Aridhini		Lengo 16 Amani, Haki na Taasisi Thabiti
	Lengo 17 Ubia ili Kuyafikia Malengo						

Utekelezaji wa SDGs nchini Tanzania umeoanishwa na Mipango ya Maendeleo ya Kitaifa na Kisekta iliyopo. NBS ina jukumu la kuzalisha na kuratibu upatikanaji wa Takwimu katika Mfumo wa Kitaifa wa Kitakwimu Nchini (NSS) kwa ajili ya ufuatiliaji wa SDGs. Hivyo; ifuatayo ni taarifa inayoonesha hatua iliyofikiwa ya utekelezaji wa SDGs kwa kila lengo na baadhi ya Viashiria/Viashiria vya Mipango ya Kitaifa na Viashiria vya Kisekta vilivyoinishwa:

Maendeleo ya SDG kwa Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/ Kisekta

Lengo/Kiashiria	Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/Kisekta	Hatua iliyofikiwa		Chanzo
		2019	2022	
Lengo 1	SDG 1.2.1: Uwiano wa watu walio chini ya mstari wa Kitaifa wa Umaskini kwa Mahitaji ya Msingi	26.40%	25.7% (2020)	Maoteo ya HBS na Makisio yake, NBS
	SDG 1.5.1: Idadi ya vifo, watu waliopotea na watu walioathiriwa na maafa kwa kila watu 100,000	223 kwa kila watu 100,000	162 kwa kila watu 100,000	PMO- Maafa
Lengo 2	2.2.1: Asilimia ya watoto wenye umri chini ya miaka 5 ambao wamedumaa	31.8% (Tanzania), 34.1% (Wanaume), 29.4% (Wanawake)	30.0% (Tanzania), 33.3% (Wanaume), 26.6% (Wanawake)	NNS, TDHS-MIS, NBS
	SDG 2.2.2: Asilimia ya watoto wenye utapiamlo wenye umri chini ya miaka 5 ambao wakondefu	4.5% (Tanzania), 5.2% (Wanaume), 3.8% (Wanawake)	3.3% (Tanzania), 4.2% (Wanaume), 2.4% (Wanawake)	TDHS-MIS
	SDG 2.2.2: Asilimia ya watoto wenye utapiamlo wenye umri chini ya miaka 5 ambao wana uzito uliozidi	3.6% (Tanzania), 3.7% (Wanaume), 3.6% (Wanawake)	3.5% (Tanzania), 3.7% (Wanaume), 3.3% (Wanawake)	TDHS-MIS

Lengo/Kiashiria	Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/Kisekta	Hatua iliyofikiwa		Chanzo
		2019	2022	
Lengo 3	SDG 3.1.1: Uwiano wa vifo vitokanavyo na uzazi	vifo 556 kwa vizazi hai 100,000	vifo 220 kwa vizazi hai 100,000 (2021 MoH)	TDHS-MIS, MoH
	SDG 3.2.1: Kiwango cha vifo vya watoto walio chini ya umri wa miaka 5	vifo 67 kwa vizazi hai 1,000	vifo 43 kwa vizazi hai 1,000	TDHS-MIS
	SDG 3.7.2: Kiwango cha uzazi kwa vijana wa rika balehe (Wenye umri wa miaka 15-19) kwa wanawake 1,000 katika kundi husika	vizazi 27.3 kwa wanawake 1,000	vizazi 112 kwa wanawake 1,000	TDHS-MIS
Lengo 4	SDG 4.1.2: Kiwango cha jumla cha kumaliza shule (Elimu ya msingi)	65.9 (Wanaume), 72.5 (Wanawake), 69.2 (Jumla) (2019)	96.1 (Wanaume), 104.2 (Wanawake), 100.2 (Jumla) (2022)	Wizara ya Elimu na TAMISEMI
Lengo 5	SDG 5.5.1: Uwiano wa nafasi zinazoshikiliwa na wanawake katika Bunge	37.1% (2019)	36.1% (2022)	POPSGG
	SDG 5.5.2: Uwiano wa wanawake katika nafasi za maamuzi na usimamizi	23.3% (2014 ILFS)	29.7% (2020/21 ILFS)	ILFS

Lengo/Kiashiria	Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/Kisekta	Hatua iliyofikiwa		Chanzo
		2019	2022	
Lengo 6	SDG 6.1.1: Uwiano wa watu wanaotumia huduma za maji ya kunywa zinazosimamiwa kwa usalama (Vijijini) (%)	70.1% (2019)	74.3% (2021)	Wizara ya Maji
	SDG 6.2.1: Uwiano wa kaya zilizo na huduma bora za vyoo katika maeneo ya vijijini (%)	36% (2015)	57% (2019)	Wizara ya Maji
Lengo 7	SDG 7.1.1: Uwiano wa watu wanaopata umeme	67.5% (2018)	78.4 % (2021)	Wizara ya Nishati
	SDG 7.1.1: Watu waliounganishiwa umeme	38.0% (2019)	70% (2022 PHC)	Sensa ya Watu na Makazi, NBS
Lengo 8	Kiwango cha Ukosefu wa Ajira kwa Jinsi (%) (Kitaifa)	8.2% Wanaume, 12.3% Wanawake, 10.3% (Jumla) (2014 ILFS)	5.7% Wanaume, 12.2% Wanawake, 9.0% (Jumla) (2020/21 ILFS)	ILFS
Lengo 9	SDG 9.2.2: Uwiano wa ajira katika sekta ya viwanda kwa jumla ya ajira zote	7.40%	7.8% (2020/21)	ILFS

Lengo/Kiashiria	Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/Kisecta	Hatua iliyofikiwa		Chanzo
		2019	2022	
Lengo 10	SDG 10.5.1: Viashiria vya Usahihi wa Kifedha (Ukuaji wa mikopo kwa sekta binafsi)	11.1%	22.5%	Wizara ya Fedha na Mipango
Lengo 11	SDG 11.1.1: Idadi ya mali za kawaida katika makazi ambayo hayajapangwa	348,918	380,272	MoLHHSD
Lengo 12	SDG 12.4.1: Uwiano wa miradi mikubwa inayozingatia Tathmini ya Athari kwa Mazingira iliyoidhinishwa (EIA), kanuni za ukaguzi na hatua za hali ya hewa	978	2,013	NEMC (Hii ni idadi ya maombi ya EIA zilizoidhinishwa)
Lengo 13	SDG 13.1.1: Vifo, Watu Waliopotea na walioathirika kutokana na majanga yanayohusiana na mabadiliko ya tabianchi (kwa kila watu 100,000)	202 kwa kila watu 100,000	161 kwa kila watu 100,000	PMO- Kitengo cha Maafa

Lengo/Kiashiria	Viashiria vya SDGs/ Mipango ya Kitaifa/Kisekta	Hatua iliyofikiwa		Chanzo
		2019	2022	
Lengo 15	SDG 15.1.1: Eneo la misitu ya asili (Ha)	28,802,853 (2016)	28,797,926 (2017)	NESR 2017
Lengo 16	SDG 16.9.1: Asilimia ya watoto walio chini ya umri wa miaka mitano waliosajiliwa na kupewa cheti cha kuzaliwa	55%	65%	RITA
Lengo 17	SDG 17.1.1: Jumla ya mapato ya Serikali kama sehemu ya Pato la Taifa, kulingana na chanzo	14.6%	14.9% (2021/22)	Wizara ya Fedha na Mipango

15.0 Kuagiza, Maelezo na Maktaba

Kwa ajili ya kuagiza nakala nyingi na kupata maelezo zaidi, tafadhali wasiliana na:

Mtakwimu Mkuu wa Serikali,

Ofisi ya Taifa ya Takwimu,

64 Barabara ya Lusinde,

S.L.P. 2683,

41101 Tambukareli-DODOMA.

Simu: +255 26 2963822

Nukushi: +255 26 2963828

Barua Pepe: sg@nbs.go.tz Tovuti: www.nbs.go.tz

Mtakwimu Mkuu wa Serikali,

Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali,

S.L.P.874,

Zanzibar,

Simu: +255 242231869

Barua Pepe: zanstat@zanlink.go.tz

Tovuti: www.ocgs.go.tz

Au

Tembelea tovuti ya Taifa ya Serikali ya Tanzania katika www.tanzania.go.tz na Maktaba

ya Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Barabara ya Lusinde Dodoma na Barabara ya 18

Kivukoni, 11992 Dar es Salaam